

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Sobota, dnia 2 listopada 1912 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Hoża № 32; w Pabianicach u p. Teodora Minko; w Zgierzu, w aptece p. Patka.

№ 252.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. Dzień Zaduszny.
Niedz. św. Haberta B.
Pon. św. Karola Bor.
Wt. św. Zacharyasza.
Śr. św. Leonarda W.
Czw. św. Nikandra M.
Piąt. św. Gotfryda.

Wsenód sl. godz. 6 m. 58
Zachód sl. godz. 4 m. 29
Dług. dnia godz. 9 m. 31
Ubyło „ godz. 7 m. 01

CENA PRENUMERATY:

W ŁÓDZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 70
Zagranicą:
Miesięcznie rb. 1 kop. 10

Redakcja

w Łodzi

ul. Przejazd № 8.

Telefonu № 395.

CENA OGŁOSZEN: Nadesłane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyraża (dla poszukujących pracy po 1^{1/2} kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. Artykuły bez oznaczenia honoraryum Redakcja uważa za bezpłatne: rękopisów drobnych nie zwraca. Ogłoszenia w tekście 1 rub. za wiersz petitowy. Ogłoszenia, których terminy przypadają w dniu świąteczne, drukujemy w przed dzień święta lub po święcie.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 1—2-ej po południu.

Teatr „SCALA”

Telefon 15-04.—Ul. Ceglarniana № 18.

Pierwszorządny teatr Roznaitości dla rodzin. Najpiękniejszy Teatr w Królestwie Polskiem. Dostępny każdemu.

Ceny wieczorowe. W piątek 1 listopada i w sobotę 2 listopada po południu o g. 3^{1/2}, walka między p. p. Johannes Josefson Glima i ZBYSZKO II Władysławem Cyganewiczem systemu wolnej walki amerykańskiej Catch-as-catch-can Match Walka rozstrzygająca nastąpi po drugim spotkaniu w sobotę jeśli pierwsza zostanie nie rozegraną i trwać będzie najdłuższej godzinie. Semiramis. Balet wschodni z elektr. efektami profesora O. Levator z swoją wyjątkowo oryginalną sforą psów-wilczków (policyjnych) Poraz pierwszy na scenie. Numer wysoce interesujący i sensacyjny, oraz 12 pierwszorzędnych atrakcji. 12 o północy! Artystyczne wieczory śmiechu na sali Chat-noir w teatrze „Scala” pod kier. artystycznym Henryka Sternegga. Wszelkie nowości sezonu. Pierwszorządna restauracja.

Chory człowiek, to pół człowiek.

Określenie to jest zupełnie odpowiednim przy nieznacznych zaśląbnięciach, szczególnie zaś — przy nerwowych. Człowiek nerwowy bez porównania więcej cierpi, niż otoczenie jego przypuszcza, szczególnie zaś jeśli osobnik taki z natury energiczny, pragnie ukryć swe cierpienia. Najmniejszy hałas lub sprzeciwienie mu się gniewają go i rozdrażniają, lecz bądź pragnąc oszczędzić swych najbliższych, bądź wskutek konieczności hamowania się wobec swych zwierzchników, bądź wrzescie wobec swego materialnego stanu pragnie ukryć swój stan duchowy. Ta podwójna męka niezależnie od owej nadmiernej drażliwości są głównymi oznakami nerwowości, dalszemi zaś są ciężkość głowy, drgawki, podagry, bóle rąk, nóg i gardła, bicie serca, ćmienie w oczach, bezsenność, zmory, widziadła senne, strach, zawrót głowy, niepokój, lęklivość, żółte plamy na skórze, bezprzyczynowy wstręt lub pociąg ku czemuś, drzenia rąk i nóg z najbliższych powodów, gęsia skórka, szum w uszach, niemoc pćciowa, skłonność do obstrukcji i t. d. Wszystkie nerwowe zaśląbnięcia powstają skutkiem przemęczenia systemu nerwowego, jako to: skutkiem długotrwałej choroby, trosk życiowych, smutku lub tym podobnych wstrząśnięć duchowych, albo też skutkiem nocy bezsennych, albo hulaszczego życia. Ponieważ jednak jest rzeczą wielce trudną, a czasem wręcz niemożliwą unikanie wszystkich tych przyczyn, które wywołują rozstrój nerwowy, każdy człowiek w obawie poważnych powikłań winien zawczasu zatroszczyć się o uspokojenie swych nerwów. Pozostaje jedyna droga ratunku, a mianowicie — wzmacnianie swych roztrzęsionych nerwów niezbędnymi i odpowiednimi odżywczymi środkami. System nerwowy żywi się przeważnie organicznymi związkami fosforo-kwaśnymi, tak zw. lecytyną. Jak dla zachowania siły mięśniowej niezbędne jest, aby organizm otrzymywał tłuszcz, białko, niektóre sole i t. d. w odpowiedniej łatwo przyswajalnej postaci, — tak też konieczne jest, aby ten organizm dla zachowanie siły nerwowej korzystał z najodpowiedniejszych ku temu materiałów odżywczych, zwłaszcza, jeśli system nerwowy wystawiony jest na uciążliwą pracę. Otóż wrzescie udało się utworzyć preparat, który zawiera lecytynę w stanie skoncentrowanym, co przedstawia doniosłe znaczenie dla cierpiących na nerwy, gdyż sprzyja wzmocnieniu i odżywianiu przetłuszczzonego systemu nerwowego. Preparat ten znany jest pod nazwą „Kordjaliny” d-ra Hartmanna i przygotowany jest do użytku we wnętrznego w postaci pastylek o dość przyjemnym smaku. Ze środek ten znakomicie stwierdził pokładane w nim nadzieje, dowodzą tego liczne głosy dziękczynne, otrzymywane przez nas codziennie. Każdemu cierpiącemu dajemy prawo korzystania z okazji do wypróbowania tak znakomitego środka jak „Kordjalina”, zupełnie bezpłatnie, powołując się jedynie na niniejszy artykuł. Wystarczy w tym celu dokładny adres swój wysłać na pocztówce do firmy Dr. med. Karl. Hartmann, skrzynka pocztowa № 296 w Petersburgu Nr. 420, przyczem wysyłający adres swój otrzyma darmo jedno próbne pudełko. Radzimy nie zwlekać i nie doprowadzać cierpienia swych do ostateczności, lecz skorzystać z nadarżającej się sposobności, gdyż lepiej jest zapobiedz chorobie, niżli leczyć.

3415

APTEKA

O. GESSNERA

w Łodzi

Ceglarniana Nr. 64.

POLECA

Emulsję tranową

z fosforem i lecytyną, używaną z bardzo dobrym skutkiem ZAMIĄST TRANU, przy objawach skrofulicznych, angielskiej chorobie, wycieńczeniu i t. p. 4032

WYROBU

APTEKI

E. GESSNERA

w Warszawie

Aleje Jerozolimskie 27.

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

D-rów Falka, Golca i Jelnickiego

ulica Wólczajska № 36. — Telefonu 14-81.

Dla chorych stałych (oddzielne pokoje i ogólne sale) i przychodni. (Porada 60 kop.—Godz. przyjęć od 8—9 rano, 11^{1/2}—1^{1/2}, w południe i 7^{1/2}—8^{1/2}, wieczorem, w niedzielę i święta od 8—10 rano i od 12^{1/2}—1^{1/2} po połud. Roentgen, leczenie światłem i elektrycznością. — Badanie krwi przy syfilisie. 341

Dr. med. P. LANGBARD

Zawadzka 10

Asystent kliniki berlińskiej, specjalista chorób wenerycznych skórnych, włosów i niemocy płciowej.
Godziny przyjęć: od 8—1 i od 4—8 dla pan od 4—5-ej
Pzy leczeniu syfilisu stosowanie preparatu „806”—„914”.
Leczenie za pomocą elektryczności (elektroliza). Masaż wibracyjny.
Badanie nerek, pęcherza i kanału. Endoskopia i cystoskopia. 2809

Czysty wołyński, znany ze swej dobroci

Miód

4076

w cenie 10 rb. pud. Przy odbiorze wyżej 20 f. ustępstwa.

L. PFEIFFER Nawrot 13

UWAGA!

Wejście przez bramę.

UWAGA!

KURSY HANDLOWE

Koncesya W. Kujawskiego, pod kierunkiem 1880

Stanisława Lipińskiego

Kancelarya otwarta od 7-ej do 9-ej wieczorem, codziennie z wyjątkiem sobót i niedziel.

Piotrkowska 157.

••

Telefonu № 8-58.

Podagrykom
Reumatykom
i Artretykom
Wskazane zalecają jedynie
Piperazyne
MIDY
ponieważ ona rozpuszcza kwas moczowy
najenergiczniej najlepiej asymiluje się

KAZIMIERZ OSSOWSKI inżynier i obrońca patentowy.
BIURA PATENTOWE.
PETERSBURG—Wozniesienskij Prospekt № 20,
BERLIN—Potsdamerstr. № 5, 519

Znakomity środek odżywczy
KEFIR ZYCKIEGO
nagrodzony trzema złotymi medalami i jednym srebrnym
poleca Apteka W. DANIELECKIEGO.
Łódź, Piotrkowska 127, tel. 12-95. 420r

Teatr Popularny

przy ul. Konstantynowskiej 16.

Dziś wieczorem
jutro w
niedziela
po południu.**„KRÓL LIR“**
Szejkira w 5 aktach.

1 raz „Dziady“ A. Mickiewicza wiecz.

„Król Lir“

Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić Sz. Pania, iż po powrocie z Wiednia i po wspólnym porozumieniu się w swoim zawodzie otworzyliśmy z dniem dzisiejszym pierwszorzędną pracownię sukien okryć i kostyumów damskich, przy ulicy Spacerowej № 37. pod bramą

K. Zdybicka i H. Borowska

materyały i dodatki zagraniczne w wielkim wyborze nadeszły. Największe żurnale i modele posiadamy. Kostyumu wykonywują specjaliści krawcy. Polecając się Sz. Paniom pozostajemy z poważaniem

K. Zdybicka i H. Borowska.

3341

COMME TOI
PARFUM ULTRA PERSISTANT
ED. PINAUD PARIS

2929

Dr. B. REJT

Średnia № 5. powrócił.

Sp. choroby skóry, włosów, weneryczne, moczopłciowe i kosmetyka lekarska. Leczenie syfilisu Salvarsanem Ehrlich-Hata „606“ i „914“ (wirdylinie). Leczenie elektrycznością (elektroliza) i masażem wibracyjnym. Przyjmuje od 9-1 i od 4-9 w niedziele od 9-2 po południu. Dla Pań osobna poczekalnia. 8198

PATENTY na wynalazki

marki, modele etc.

Inżynier **D. FRAENKEL** 1857

Warszawa, ul. Nowogrodzka № 25.

Z nowoczesnych pobojuwisk.

Pod murami Adryanopola i nad brzegami rzeki Vardar rozgrywa się dramat dziejowy ogromnej doniosłości; świat chrześcijański i słońskowski walczy o przedwieczne siedziby ze światem mahometańskim i tureckim. Niema ścisłych danych o liczebnej sile wojsk, które znajdują się na polach Tracji i Macedonii, ale najniższe nawet cyfry są o wiele większe od tych, które znamy z historii wielkich wojen europejskich. Ażby sobie uprzytomnić ogromne masy sił zbrojnych, które obecnie występują na półwyspie bałkańskim, wystarczy zaznaczyć, że sama serbska armia polowa przewyższa pod względem liczebnym całą armię francuską pod Gravelotte i jest tak wielką, jak armia Napoleona I pod Wagram.

Bułgaria wysłała w pole armię, równającą się prawie armii austriackiej pod Sadową. Co się tyczy Turcyi, to o siłach jej krążą rozmaite wersje, wszystkie jednakże źródła zgodnie podają, że na południe od Adryanopola jest 200,000 wojsk tureckich, a więc tyle, ile sprzymierzone mocarstwa przywiodły pod Lipsk w pierwszym dniu bitwy, zwanej walką narodów. Niewiadomo szczegółowo, w jaki sposób siły bułgarskie i serbskie są rozmieszczone na polach walki w okolicy Adryanopola i w Macedonii, ale pewnym jest, jak się zdaje, że co najmniej dwie trzecie armii bułgarskiej, a więc około 200,000 ludzi, znajduje się na terenie adryanopolskim.

Bitwa, która się tutaj już rozegrała, przewyższa tedy pod względem liczebnym wszystkie bitwy ubiegłego stulecia. Tylko pod Lipskiem w trzecim dniu walki było po stronie sprzymierzonych więcej, niż 200,000 ludzi, podobnie, jak pod Gravelotte po stronie Niemców, a pod Sadową po obu stronach. Także nad Szalo w dniach od 16 do 18 października 1904 roku siły rosyjskie nie były większe. Z wyjątkiem bitwy pod Mukdenem, gdzie każda strona miała więcej, niż po 300,000 ludzi, obecna walka pod Adryanopolem jest od czasów Sadowy i Gravelotte największą, jaką widziały nowsze czasy. W sto lat po wielkiej epoce wojen napoleońskich nastąpił na półwyspie bałkańskim rekord liczebny sił zbrojnych, które przeciwko sobie wystąpiły.

Co prawda, te siły zbrojne znajdują się na przestrzeni, wobec której możliwym jest współ-

działanie strategiczne, ale nie zjednoczenie taktyczne. Front wojska tureckiego w obrębie fortów adryanopolskich rozciąga się na linii 35 kilometrów, a jeżeli teraz po zdobyciu Kirk-Kilisse przez Bułgarów, skrajne skrzydło prawe Turków prawdopodobnie znajduje się na przestrzeni Eski-Baba-Lule-Burgas, to front ten armii tureckiej wynosi około 60 km. Na tej przestrzeni znajdują się siły, które w bitwie pod Gravelotte rozciągały się na przestrzeni 14 km. Front ofensywy bułgarskiej od Kadiköj na zachodzie aż do Kirk-Kilisse na wschodzie wynosił nawet przeszło 80 km., równa się więc mniej więcej frontowi armii pruskiej w dniu 28 czerwca 1866 roku na przestrzeni od Nachodu do Muenchengraetz. W obu wypadkach strategiczne współdziałanie oddalonych oddziałów zamięniło się przez koncentryczne pochody w taktyczne zjednoczenie na polu walki.

Wojna bałkańska jest krwawa, a wbrew wszelkim przewidywaniom wypadki na terenie walki rozwijają się szybko. Żołnierze państw chrześcijańskich biją się znakomicie, natomiast Turcy zadają kłam swojej dawnej sławie. — W chwili obecnej, gdy za Dunajem rzesze ludzi, oddanych do niedawna spokojnej pracy, otrzymują chrześni wojenny, zajmującą będzie rzeczą przytoczyć spostrzeżenia doświadczonych oficerów co do zachowania się żołnierzy w czasie walki.

Nowoczesne bitwy wymagają odwagi zupełnie innej, niż dawne walki, w których wrogowie stali naprzeciw siebie oko w oko, bili się nieledwie osobście. Nowoczesne walki nie mają osobowości; nie widać w nich nieprzyjaciela, slychać tylko ciągłe gwizdanie kul w powietrzu. Odwaga osobista może wpłynąć na nieprzyjaciela, z którym walczysz na rękę, ale nie zmieni biegu kuli.

Angielski pułkownik Maude wydał niedawno dzieło wojskowe, w którym znajduje się dużo zajmujących szczegółów o psychologii nowoczesnych bitew i o tak zwanym chrście wojennym. Gdy po wojnie południowo-afrykańskiej przybył do Anglii generał Botha, jeden z wodzów boerskich, wyraz jego twarzy wywołał powszechne zdziwienie wśród ludności. Malował się na niej ciągły niepokój. Zdawało się, że człowiek ten nieustannie nasłuchuje, że ciągle wytyżonem okiem śledzi za czemś.

Dziwiono się powszechnie, tylko ci, którzy brali udział w wojnie z boerami, nie zważali na to. Wszystko to było dla nich rzeczą zupełnie naturalną. To niezwykle usposobienie psychiczne, które poznali świadomie lub nieświadomie wszyscy uczestnicy wojny w Afryce południowej, nazwano „mauseritis“, a tym wyrazem określono stan nerwów, który powstaje na tle nowoczesnej wojny. Mijają miesiące, a nawet lata, zanim taki żołnierz przyjdzie do równowagi, zanim pozbędzie się nałogu do ciągłej niespokojnej czujności. Nałóg ten powstaje w owych dniach, gdy żołnierz nieustannie slyszy, jak kule gwizdają w powietrzu, gdy widzi, że naprawo i nalewo padają ludzie, jakby porażeni siłą niewidzialną. Kula jest niewidzialnym poślancem śmierci.

Generał Botha opowiadał, że człowiek nigdy nie zdoła przyzwyczać się do pewnych objawów nowoczesnej wojny, a pewien wybitny oficer angielski oświadczył nawet, że po każdej nowej bitwie wzrasta nerwowość żołnierzy. Rozpocznamy — opowiadał ów oficer — z pewnym zasobem odwagi i waleczności, a po każdej bitwie tracimy część tego zasobu.

Generał niemiecki Meckel, jeden z instruktorów armii japońskiej, opowiada, jak w r. 1877, jako kapitan prowadził swoją kampanię na pole bitwy. „Było to już w późniejszym okresie walki i musieliśmy iść przez pole, gdzie najzwężniejszą się bito. Przywykłem już do widoku poległych i rannych, ale nie byłem przygotowany na to, co oko moje ujrzęło w owej chwili.

Pole było zasiane ciałami, a wśród nich widziałem żołnierzy wyczerpanych zupełnie, pozba-wionych woli i panowania nad sobą. Spoglądali na nas całkiem obojętnie. Obejrzałem się na nich i zobaczyłem. Było im widocznie niemilo. Niektórzy gwałtownie pobledli. Ja również odczułem przynęblające wrażenie tego widoku. Nie-

k którzy z owych ludzi sami przyłączyli się do mojej kompanii, niektórych zmusiliśmy do tego, ale gdyśmy stanęli w ogniu pośród kul, oni prawie bez wyjątku zniknęli. Nerwy odmówiły posłuszeństwa, pomimo wszelkich wysiłków woli. Nie były to wypadki pospolitego lchórzostwa, zdarzające się w każdej wojnie, ale rozstrój nerwowy, znany tym, którzy brali udział w wojnach. Czasem wola weźmie górę nad tym stanem, czasem jednakże na nic idą wszystkie jej wysiłki.

Zniknięcie złota we Francji

i wrażenia po ostatniej derucie.

Bogata i czuła ciocia Europy, Francja, staje się ciekawym zjawiskiem dla finansistów europejskich, a jest niemi zniknięcie złota. Dwudziestofrankówka złota zniknęła w otchłani „legendarnej pończoszki“. Zjawisko to ponawia się już po raz drugi i występuje w spotęgowanej formie, a składają się nań odmienne jak przedtem przy-czyny.

Po agadirskiej aferze w r. 1906 nadpłynęły wielkie potrzeby gotówkowe i spowodowały od-pływ wielkich zapasów złota francuskiego za ocean.

Na terazniejszy objaw składa się w poważnej części trwoga przed wojną, która wywołała niebywałą panikę we Francji, a która obecnie zmusza każdego szanującego się francuza do zapotrzenia swego skarbcza wojennego.

Pozatem są i inne niemniej znaczne, a identyczne z rokiem 1906 przyczyny. Strumień francuskiego złota zmienił kierunek. Obecnie płynie via Petersburg do Bułgarii i Czarnogóry, gdzie według pewnych informacji wysłano 25 milionów dla Bułgarii, a 10 dla Czarnogóry.

W najbliższym czasie nastąpić ma wypłata 600-milionowej pożyczki włoskiej, na którą musiano ściagnąć rezerwy gotówkowe złota.

Te wszystkie czynniki składają się na opróżnienie europejskiego śpichlerza złota. — Ażeby temu zapobiedz, uchwalono 1 procent premie. Kto przyniesie do banku 5 dwudziestofrankówek w złocie, otrzymuje 101 franków w papierze i srebrze. Jaki będzie rezultat tego zarządzenia — najbliższa przyszłość okaże.

Francuska prasa zajmowała się w ostatnich czasach wynikiem kryzysem giełdowym, stwierdzeniem go, pracowała usilnie nad ograniczeniem paniki przez powstrzymanie publiczności od lekkomyślnego wyzbywania się swych papierów wartościowych.

Po przetrwaniu ostatniego popłochu wzywa swych kapitalistów do rozważli w kierunku umieszczania kapitałów i udowadnia w dłuższych wywodach, że niemniej trudno jest pewnie i korzystnie kapitał umieścić, jak go zdobyć.

Ideąlem, do którego dąży każdy kapitalista, jest usunięcie wszelkiego ryzyka. Czy dojdzie do tego rezultatu, robiąc wybór możliwy między wartościami przemysłowymi francuskimi, operując się na spodziewanych bilansach? Nie, bo badanie różnych stanowisk pozwala mu poznać przeszłość, lecz nie informuje go na przyszłość.

Jeżeli zrobi wybór szczęśliwy, to jeszcze wówczas nie byłby ochroniony od omyłki, gdyż wszystkie papiery wartościowe tworzą kapitał jednej i tej samej gałęzi przemysłowej i przedstawiają stan ogólny dotyczącego przemysłu.

Nie wystarczy kupić papiery obce, aby być ochronionym do ryzyka narodowego. Jeżeli to są kapitały francuskie na obczyźnie, które pozwoliły na otworzenie kopalń, dróg żelaznych i t. d., to na papiery te nie będą wpływać warunki ekonomiczne kraju, z którego pochodzą, lecz kraju, do którego poszły.

Postawiono więc zasadę, że wszystkie papiery wartościowe kraju, które wykazują w swych wahaniach zdarzenia polityczne, socyalne i ekonomiczne ważne w życiu tego kraju udowadniają potrzebę rozdzielenia portfeli na części, z którychby każda odpowiadała jednemu rynkowi finansowemu. Ażeby wykazać słuszność tej zasady, trzeba wziąć jako przykład, rynek francuski podczas deruty papierów wartościowych przemysłowych w r. 1909, rynek angielski podczas wojny transwaalskiej i rynek rosyjski podczas ostatniego kryzysu i porównać je.

Warszawska Jeneralna Reprezentacya Rosyjskiego Towarzystwa Ubezpieczeń Kapitałów i Dochodów

założonego w 1885 roku

„ŻYCIE”

z działem wyłącznie ubezpieczeń życiowych, którego kapitały wynoszą 45.000.000 rubli, przyjmuje ubezpieczenia podług wszelkich możliwych kombinacji, na życiu ludzkim opartych, na wielce dogodnych, najtańszych, i idących z postępem warunkach.

Towarzystwo przyjmuje także ubezpieczenia ludowe na wypadek śmierci bez oględzin lekarskich, z opłatą premji od 50-ciu kop. miesięcznie.

Bliższych objaśnień udziela Inspektor na Łódź i okolice

K. Jasiński, Łódź ul. Przejazd № 14, telefon 18—11.

Broszurki i prospekty na żądanie bezpłatnie. Zdolni ajenci i osoby ustosunkowane poszukiwani.

4144

Stanowisko Austrii.

Wiedeńska gazeta katolicka „Reichspost”, która jest w bliskich stosunkach z następcą tronu, Franciszkiem Ferdynandem, zamieszcza znamieny artykuł, w którym zapowiada zasadniczą zmianę polityki Austrii na Bałkanach:

Dotychczasowy stan rzeczy, „status quo” na Bałkanach—pisze „Reichspost”—był bardzo ważny dla polityki pokojowej. Dla dyplomacji międzynarodowej był wygodnym środkiem, bo każdy bał się odpowiedzialności. Austro-Węgry ponosiły największe ofiary dla polityki, bo mają największe interesy na Bałkanach, a pomimo to nie robiły nic, aby ruszyć się na południe od Driny. Ale polityka utrzymywania „status quo” mogła mieć tylko ten cel, aby nikt jednostronnie nie poruszył niebezpiecznego zagadnienia. Nie mogła jednakże skłonić nikogo do stawiania w poprzek zupełnie niezawisłym występującym wy-

darzeniom. Pokój europejski wart był tych ofiar monarchii i utrzymania „status quo. Ale dogmatem nie mogło to być nigdy, jak wogóle w polityce dogmaty nie istnieją.

Przyznać należy, że przy rozpoczęciu wojny bałkańskiej Rosya narówni z Austrią oświadczyła państwom bałkańskim, że nie dopuści do zmiany terytorialnej na Bałkanach. Sądono wtedy, że ma się przed sobą jako tako odporną Turcję. Przyszła zawód; przekonano się, że młodzi Turcy mniej jeszcze są odporni niż starzy. Budynek turecki wali się, Austria nie ma ani siły, ani powołania do przeszkodzenia temu. Minister Berchtold w ostatniej mowie powiedział, że monarchia stoi daleko od wszelkich usiłowań ku zmianie terytorialnej na Bałkanach, dodał jednakże, iż monarchia we wszelkich okolicznościach będzie swoich interesów pilnowała. Okoliczności takie zachodzą obecnie. Turcja ukazała się zupełnie bezsilną; ani politycznie, ani militarne nie może się utrzymać. Już sam naródowy zapał na Bałkanach wskazuje, że państwa bałkańskie bynajmniej lekkomyślnie swoich sił nie przeceniały. Europa musi mieć na to otwarte oczy. Rosya musi to tak samo zrozumieć jak my.

Austria związana jest z Bałkanami najważniejszymi interesami, ale nigdy rzeczy niedoszły tak daleko, aby niemożliwym było pogodzenie tych interesów z uprawnionymi żądaniami państw bałkańskich. Między sferą interesów austriackich i bułgarskich wogóle niema styczności; to samo dotyczy Grecji; zaś co tyczy dążeń ekspansyjnych (zaborczych) Czarnogórze i Serbii, to w pewnych warunkach mogłyby być urzeczywistnione. Granice tych warunków kończą się tam, gdzie zaczynają się żywotne interesy monarchii,

kulturalne i handlowo-polityczne. Pamiętajmy o tem, że mamy 8 milionów ludności pokrewnej z ludnością owych państw.

Austria—kończy „Reichspost”—staje wobec ważnych historycznych zagadnień. Austria nie powinna pozostawiać wobec świata wątpliwości co do swej drogi na przyszłość i powinna energicznie dążyć po tej drodze.

Artykuł ten jest bardzo znamieny—gdyż dotąd Austro-Węgry nie chciały słyszeć o jakimkolwiek rozroście terytorjalnym Serbii. Jest jednak ogólnikowy. Należy się spodziewać, że omówiony zostanie obszernie przez prasę europejską, a wyjaśni się może bliżej, jak kierownicy polityki austro-węgierskiej rozumieją ekspansję Serbii i Czarnogórze, oraz zabezpieczenie Austrii dostępu do morza Egejskiego.

Kobiety w. adwokaturze.

Z powodu kilku wypadków zaliczenia przez rady adwokackie kobiet w poczet pomocników adwokatów przysięgłych, Senat na połączonej posiedzeniu departamentów kasacyjnych i administracyjnego orzekł, że w myśl prawa osoby płci żeńskiej nie mogą wstępować do adwokatury przysięgłej, chociażby ukończyły kursy prawne w uniwersytetach rosyjskich, albo złożyły egzaminy w rządowych komisjach egzaminacyjnych ze wszystkich przedmiotów wydziału prawnego.

Senat wychodzi z założenia, że pomocnicy adwokatów przysięgłych są członkami adwokatury przysięgłej, a tem samem kobiety, zostając pomocnikami adwokatów przysięgłych, stawałyby się członkami tego stanu.

Tymczasem prawo wyraźnie orzeka, że „kobiety nie mogą otrzymywać tytułu adwokata prywatnego w sprawach sądowych ustanowionego przez artykuł 406 ustawy organizacyi sądowej”.

Tembardziej więc kobiety nie mogą otrzymywać tytułu adwokatów przysięgłych, jakkolwiek prawo o tem przemilcza. Orzeczenie Senatu, zakazujące kobietom dostępu do adwokatury przysięgłej, zapadło przed dwoma laty, lecz dopiero teraz zostało ogłoszone w całej rozciągłości.

Nadmienić należy, że Duma wiosną r. b. uchwaliła zmianę prawa na korzyść dopuszczenia kobiet do adwokatury; projekt ten znajduje się obecnie w Radzie państwa, która go prawdopodobnie odrzuci.

KRONIKA TYGODNIOWA.

Dzień zaduszny. — Co on nam przynosi. — Armia bałkańska, czyli obrona idei chrześcijańskich. — Urągowski z gabinetów ministrów konstytucyjnych. Bałkany i wywłaszczenie. — Smutna alternatywa.

Dzwony huczą w mieście na nutę żałoby! Kirem wiatr miota... Smutny dzień listopadowy przybrał jasne nasze niebo ciężkimi ołowianymi chmurami. Deszcz tnie silny...

Kałuże błota rozlały się po ulicach aż po wrota cmentarne, gdzie jeszcze bardziej grzązko i zimno, mokro, przerażająco! Liście opadły w tym roku wcześniej i zdążyły czernieć... Mimo dżdżystej pogody w kaplicach pogrzebowych i na cmentarzach pełno...

To dzień uroczysty, to chwila, która łączy nas z tem pozagrobowym życiem, z tymi co odeszli.

Dzwony huczą, jak gdyby wzywały duchów rozpięchłych w bezgranicznych przestworzach i wołały na nich:

— Chodźcie tu, krąćcie około waszych mogił razem z nami, niech obcieramy się o wasze szaty — w tym dniu, co nam smutne dni rozstania niesie!

Chodźcie do nas i patrzcie na naszą niedolę, na nasze walki, na naszą niemoc. Przejdźcie się po naszej ziemi, wy, wodzowie wielcy, którzyście za nią polegli i ci, których jako tryumfatorów wprowadzano do waszych stolic, wśród błogosławieństw ludu, wśród pieśni rozpromienionych dzieci.

Przyplńcie, duchy wielkich naszych wieszczów i rozrzućcie skarby nowe, nowe natchnienia wśród młodzieży naszej.

Przyjdźcie, kaznodzieje wielcy i siećcie skarby prawdy i dodajcie nam otuchy i przepowiedzcie lepszą przyszłość.

Przybądź ty oraczu polski, którego pot rosi każdą grudkę ziemi polskiej, każdy nieomal atom. Przyjdź i zaświadczy, że ziemia ta, którą chcą ci wydrzeć, z której chcą ci wywłaszczyć była twoją.

Przyjdźcie, wielcy prawodawcy i nauczycie, jak prawa powinny być pisane i jak należy je szanować.

A przedewszystkiem przyjdźcie wy, matki święte nasze, coście nas „credo” naszego uczyły coście nam pieśni przy kołysce śpiewały, coście nas swą piersią wykarmiły wlewając w dusze nasze świętą cześć dla nas i dla naszych ideałów, coście kochać nas uczyły naszą świętą ziemię.

Przyjdźcie i przypomnijcie młodym pokoleniom o ich obowiązkach, o konieczności wspólnej miłości wśród nas samych,

Przyjdźcie i przebaczcie, że zapominamy niekiedy waszych nauk, pełnych serca i waszych przestróg, przyjdźcie i powtarzajcie nam codziennie szepciem:

— Do wspólnej pracy!

Nam waszych napomnień tak trzeba!

One były stanowcze a pełne pobłażliwości. Rozkazy wasze wykonywaliśmy tak chętnie... więc i dziś przyjdźcie i napominajcie, aby wasz posiew nie zaginął.

Niech miłość nas zwiąże w jedną silną, nierozzerwaną całość!

Alleluja... — zawołały ludy bałkańskie — Alleluja!

Do odrodzenia! do walki! Precz z niewolą,

precz z pogaństwem, gnębiącym Europę od pięciu wieków z górą.

Ale zgniła i zdemoralizowana zachodnia Europa na hasło wielkie i doniosłego znaczenia rzucone przez ludy bałkańskie, zawołała:

— Bieć się wam nie wolno! My nie pozwalamy, a kwestye, o którą wam chodzi, uregulujemy sami.

— Zapóźno! — zawołał głos słowian z za Dunaju — pięć wieków słowianin-chrześcjanin cierpi w niewoli. Od pięciu wieków koń turecki kopytami roztrąca dzieje chrześcijańskiej cywilizacyi, a wy, łgarze polityczni z Zachodu, wy, zgłodniałe zwierzęta-ministrowie państw konstytucyjnych—co radzicie na każdy odprysk krwi rzucić się z zaciętością i poświęcić miliony ludzi w ofierze, aby innej bestyi zgłodniałej ten odprysk gnata się nie dostał, wy patrzyliście na to szamotaninę się dusz chrześcijańskich wśród niewoli pogańskiej, widzieliście, jak dopominali się ci biedacy o własne prawa, jak skamłali o swobodę, o poszanowanie swoich cerkwi, kościołów, jak dopominali się o własną szkołę!

Słyszeliście płacz siepanych niemowląt i spazmatyczne wołania matek, ale z poza swoich zielonych stolików biurokratycznych nie myśleliście wejrzeć w sprawy bałkańskie, bo lękaliście się, aby w tych zabiegach ktoś kawałek ziemi nie uszczknął.

Wy, wielkich dzierżaw zachodnich przewileje, wy, ministrowie konstytucyjni, wy zis uchwalacie przymusowe wywłaszczenie w łek o stwie Poznańskim, wy, przodownicy wielkiego narodu francuskiego—coście przedsięwzięli, zyn- ten straszny ogień na Bałkanach przygasić?

Ogłosiliście tym niewielkim państewkom bałkańskim, że im łaskawie pozwalacie się bić za prawa uciemnionych współbraci, ale zarazem

Ten Jan Orczyński, który przez lekkomyślność, grę w karty i totalizatora stracił spory majątek, ma wprawdzie dużo trafnie podpatrzonych rysów charakteru, wad i zalet właściwych naszej szlachcie, ale ujęty zbyt powierzchownie, traci na wyrazistości. Toż samo zarzucić można postaci Mora-Morskiego, marzyciela o gołębiem sercu, pragnącego uszczęśliwić ludzi na podstawie że każdy z nich w gruncie rzeczy jest uczciwym jeno trzeba tej jego uczciwości bezgranicznie za- wierzyć. Dlatego Morski zakłada bank, w którym dyskонтuje weksle wszystkim bez poręczenia i naturalnie traci lwią część swego majątku; dlatego idealizuje upadek kuzynki swojej Ireny, którego przyczyny leżały właściwie w jej temperamencie.

Morski to typ dość powszechny w literaturze rosyjskiej, ale dla naszego społeczeństwa obcy. Nasi marzyciele, nawet najskrajniejsi, mają inne, bardziej realne dla swych narzeń podstawy. Ale najbardziej naszemu społeczeństwu obcą jest postać Ireny, również zbyt powierzchownie ujęta i jednostronnie podpatrzona, w której w dodatku dla jednego rysu autor koncentruje wszystkie cechy kobiet upadłych. Irena, dziewczyna namiętna, o silnie rozwiniętej zmysłowości, ucieka z domu rodziców do kuzyna Radwana, bo dławią ją duszna atmosfera skromnego domku, gdzie ojciec jej, dumny szlachcic, przepuściwszy fortunę, gra tylko w szachy i kłóci się z jej matką, przesyconą powieściami bohatersko-sensacyjnymi, lub z filozofującym na swój sposób i grającym na gitarze Morskim. Radwan nie uwiodł Ireny, ale raczej jej temperament rzucił ją w jego objęcia. Po trzech miesiącach powraca ona do domu rodziców, ale odepchnięta, stacza się w otchłani rozpusty. Szlacheckie nazwisko ratować trzeba, wezwano więc Irenę do powrotu, by ją wydać za bawiącego w domu Orczyńskich, pupila zbożonego na kopalniach nafty Radwana, młodego eutuzystę Romana, który z fotografii zakochał się w Irenie i po wzajemnym poznaniu się obojga młodych, szczerą jej miłość pozyskał, nieświadom jej przeszłości i ślepo wierząc w jej czystość dziewczęcą. Zakochana w Romanie Irena, jak chce autor, zapłonęła dość czystą odradzającą miłością, postępuje jednak jak zdeklarowana kurtyzana i wywiera na widza wrażenie, że to nie miłość, ale pożądanie zmysłowe pcha ją w jego objęcia, zagrzewa ją do walki o Romana z Radwanem, usiłującym swego wychowawcą wyrwać z sidła niebezpiecznej kobiety, która, nawet zakochana, nie może się wyzbyć nawyków kurtyzany, nie umie wyszlachetnić swego uczucia; pije w jego obecności namiętne koniak i wyprawia sprosne harc w tańcu. To nie polka!

Walki Ireny i jej rodziny z Radwanem o Romana wypełniają całą akcję sztuki Kiedrzyńskiego — i to ma być owa „gra serc” usprawiedliwiająca tytuł sztuki. O wiele lepiej udały się autorowi postacie epizodyczne, jak Julek, brat Ireny, telegrafista, kuzyn Radwan i naczelnik stacji telegraficzno-pocztowej Klicki.

„Gra serc” nie ma wprawdzie tej brutalności, jaka cechowała „Dziś i jutro”, ale nie posiada jeszcze tej czystej atmosfery piękna, co uszlachetnia i podnosi, co czyni teatr instytucją społeczną o znamienne kulturalnym znaczeniu, ani tej głębi autora myśliciela, so w zestawieniu charakterów ujemnych z dodatnimi rozwiązuje lub rozwiązuje pragnie problema społeczne.

Dzięki jednak zaletom swym bardziej scenicznotechnicznym, niż literackim, słucha się jej z zajęciem i zainteresowaniem. Dużą przeciwieństwem tu mają reżyserzy i wykonawcy, gdyż „Gra serc” wymaga wytrawnej reżyserji i niepoślednich aktorów. Pod tym względem p. Bednarczyk wywiązał się z zadania bez zarzutu, a jako telegrafista Julek-brat Ireny zagrał rolę swoją w ujęciu jej i wyrazie z rozmachem, cechującym wybitnego i bardzo utalentowanego aktora-artystę.

Pani Jadwidze Czechowskiej za wykonanie trudnej i ryzykownej roli Ireny należą się słowa szczerzego uznania. Utalentowana ta bezspornie i inteligentna artystka nie tylko nie zatraciła ani jednej z cech charakteru Ireny, przeciwnie, uwypakowała je od pierwszego wejścia na scenę, ale nadto nader umiejętnie i dyskretnie rozjaśniła zbyt zgaszczonej przez autora ciemny kolorystą w scenach, gdzie Irena jest tylko kurtyzaną, scenom zaś uczuciowym nadała taki wyraz szczerości, że widz uwierzyć musiał w czystą jej miłość dla Romana, przez co wyszlachetniała i sama postać Ireny. Dzięki umiejętnemu i subtelne-

mu przeprowadzeniu roli Morskiego przez pana Orlińskiego, postać tego marzyciela nabrała cech sympatycznych, a co najważniejsze, zatraciła do pewnego stopnia obcy koloryst. Gra p. Rydzewskiego w roli Jana Orczyńskiego miała spory zasób siły dramatycznej i wyrazistości, czego nie można przyznać p. Wiślańskiemu, który za susho traktował rolę Radwana, za mało uwypakował to cierpienie, jakie mu niewątpliwie sprawiała Irena, uciekając od niego przesycona zbyt prędko jego miłością, a następnie upadając. Roman w osobie p. Rodmunda, Orczyńska w osobie p. Maliszewskiej i Klicki w osobie pana Zbyszewskiego — znaleźli dobrych przedstawicieli.

Całość dobrze zgrana i owtądnięta pamięciowo, szła bardzo gładko i w żywym tempie. Autora po drugim akcie wywoływano kilkakrotnie i wręczono mu wspaniały wieniec z zieleni i żywych kwiatów, którymi obdarzono też i p. Czechowską.

Stanisław Łepiński.

WALKA MIĘSNA.

Walka mięsna, jaką rozpoczęli rzeźnicy łódzcy z rzeźnią miejską z okazji założenia przez nią chłodni i otwarcia kilku sklepów z wędlinami, trwa w dalszym ciągu.

Skutki jej dały się już zauważyć na targu mięsnym. Podczas bowiem, gdy w Warszawie i innych miastach Królestwa, ceny mięsa wskutek otwarcia granic dla przewozu bydła do Prus, idą w górę, w Łodzi ceny te spadają i jest nadzieja, że spadną jeszcze niżej.

Stanowisko rzeźników w walce tej wyjaśniły już po części sprawozdania, jakie pomieściliśmy w piśmie naszym z odbytych przez nich zgromadzeń. Obecnie rozchodzi się tylko o to, jak się zachowuje i jak się zachowa w walce tej rzeźnia miejska, a to tem więcej, że na zgromadzeniach rzeźników grożono, że na wypadek zwycięstwa rzeźni, podniesie ona natychmiast ceny i straty jakie poniosła w walce w ten sposób w dwójnasób sobie odbije.

Chcąc sprawę zbadać na miejscu, jeden ze sprawozdawców naszych udał się do zarządu rzeźni, gdzie mu w sprawie założenia chłodni, otwarcia sklepów oraz obecnej sytuacji na targu mięsnym następujących udzielono informacji:

„Od chwili otwarcia rzeźni przed jedenastu laty, rzeźnicy — chrześcijanie nie chcieli uznać jej jako Instytucji kontrolującej ich przemysł. Ze smutkiem patrzyli na starą, zgniłą chałupę, stojącą przy zbiegu ulic Pańskiej i Radwańskiej, która służyła wrzekomu za miejsce uboju wieprzów. Rzekomo, — bo właściwie każdy z majstrów poważniejszych wołał zabijać w domu i płacić dzierżawcom rzeźni o 5 kop. od sztuki drożej za to udogodnienie.

To też rzeźnicy nie mogli się zgodzić na ścisły dozór weterynaryjny w rzeźni i równie ścisłą kontrolę w mieście. W kilka miesięcy po otwarcu rzeźni, rzeźnicy chrześcijanie stworzyli znowę i ogłodzili miasto. Trzeba przyznać, że żydzi zachowywali się odrotnie i tylko pod przymusem ulegli i przyłączyli się do znowy.

Zmowa trwała przeszło dwa tygodnie i nie doczekała się interwencji władz, ba ustała wskutek wymuszonego haraczu w sumie 10,000 rubli zapłaconych cechowi przez zarząd Towarzystwa.

Taki był początek pracy rzeźni na gruncie łódzkim.

Otdąd zaczęli walczyć rzeźnicy z rzeźnią nową bronią a mianowicie: przez szereg lat wmiawiali w publiczność, że wzrost cen mięsa wywołuje rzeźnia miejska.

Tymczasem przyszedł „ruch wolnościowy”. Pracownicy wszelkich zawodów upomnieli się o lepsze warunki płacy. A więc i czeladź rzeźnicza najczęściej pracująca i najbardziej wyzyskiwana, upomniwała się o poprawę swojego bytu.

Skutek był ten, że ma. strowie podwyższyli ceny wyrobów masarskich i mięsa, czeladź zaś mimo to nic nie zyskała. Straciła też i publiczność płacąc do ostatnich dni znacznie więcej, niż przedtem.

Na niepomierne wzrost cen mięsa i przetwory mięsne zwrócił w swoim czasie uwagę wo jenny gubernator Łodzi gen. Kaznakow i ża-

dał, by zarząd miejski sprowadzał mięso z Syberji. Wobec tego, że projekt ten upadł gen. Kaznakow zwrócił się po radę do zarządu Tow. akc. rzeźni miejskich.

Przedstawiciel Tow. p. Pietraszkiewicz podał wówczas projekt aby miasto pobudowało przy rzeźni chłodnie, oraz otworzyło w mieście kilka sklepów i w ten sposób mogło regulować ceny mięsa.

Projekt ten był na żądanie gen. Kaznakowa, rozstrząsany przez zarząd miejski, ale się nie utrzymał.

Trzeba jednak przyznać rzeźnikom w Królestwie, że umieją oni bronić swych interesów są solidarni i czujni. Oto gdy w Dumie rozważano projekt samorządu miast w Królestwie, rzeźnicy z całego kraju wystali do Petersburga swojego przedstawiciela i ten robił zabiegi, by wykreślono z projektu prawo wyłączności budowy i eksploatacji rzeźni miejskich przez miasto, oraz opłaty za mięso przywożone do miast.

Towarzystwo akcyjne rzeźni miejskich w Rosji przez szereg lat zachowywało się zupełnie obojętnie. Nie odpięrało fałszywych zarzutów, nie występowało w prasie. Broniło swego stanowiska na drodze legalnej... w milczeniu.

Taki stan rzeczy trwał do ostatnich paru lat. Wreszcie, gdy ujawniło się, że mimo niesłychanego wzrostu ludności w Łodzi, ubój bydła w rzeźni miejskiej nietylko nie wzrasta w odpowiednim stosunku, lecz gwałtownie się zmniejsza, Tow. rzeźni zupełnie słusznie zaniepokoiło się o swoje interesy.

Po dokładnem zbadaniu sprawy wyjaśniło się, że w miarę wzrastania cen mięsa, zmniejsza się jego spożycie. Następne dalsze badania ujawniły, że ceny bydła i trzody chlewnej stale wznoszą się promieniując od Łodzi, bo gdy rzeźnicy łódzcy podnieśli ceny wieprzowiny, dostawcy podnieśli cenę żywej wagi wieprzów, w następstwie czego wytwórcy uczynili to samo. I tak ten piekielny taniec wciąż się powtarzał na nieszczęście spożywców.

Wreszcie postanowiono położyć kres tej orgii i przedsięwzięto odpowiednie środki. W tym celu zarząd rzeźni miejskiej wniósł w roku ubiegłym do magistratu prośbę o pozwolenie wybudowania na gruntach rzeźni swoim kosztem chłodni z warunkiem podarowania jej miastu przy wykspirowaniu kontraktu. Magistrat jednak z powodów niezrozumiałych odrzucił ten projekt, wobec czego straciwszy zupełnie niepotrzebnie kilka miesięcy czasu, wycofano projekt i pobudowano na własnych gruntach chłodnię i fabrykę masarską. Następnie otworzono trzy sklepy w dzielnicach zamieszkiwanych przez spożywców najbiedniejszych, a mianowicie przy ulicach: Piwnej Nr. 17, Zawadzkiej (Bałuty) Nr. 22 i Główniej Nr. 24 i ustanowiono na mięso i produkty masarskie ceny możliwie najniższe, opierając się jedynie na własnych obliczeniach, ponieważ taksy obowiązującej rzeźników i masarzy Łódź nie posiada. I oto po tygodniu pracy osiągnięto nadzwyczajne rezultaty ogólną niższą cen, ku zadowoleniu spożywców, wobec czego i ubój bydła się zwiększył. A o to właśnie chodziło dzierżawcom rzeźni miejskiej.

W najbliższej przyszłości mają być otwarte jeszcze trzy sklepy w dzielnicach robotniczych.

Ze strony rzeźni miejskiej nie był to gest filantropijny, jak się podobano komuś wyrazić, lecz rozumna polityka ekonomiczna. Szerszych zamiarów na teraz przedsiębiorcy nie mają, chyba, że wyzywająca postawa rzeźników zmusi Towarzystwo akcyjne do obrony swoich interesów w bardziej energiczny sposób.

Dziwny jest sposób myślenia rzeźników łódzkich. Straszą oni publiczność łódzką widmem trustu, do którego niby dąży rzeźnia miejska, a sami dopiero pod wpływem tej osławionej rzeźni musieli się go wyrzec.“

Hg.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Wytymlra. Jutro Chwałisława. W poniedziałek: Mściwoja.

TEATR POLSKI. (Cegielniana nr. 65). Dziś „Gra serc” Kiedrzyńskiego. (Po raz 2-gi). Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

— Jutro „Cyganerya warszawska” Nowaczynskiego. Początek o godz. pół 4 po poł. — „Gra serc”. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

TEATR POPULARNY A. Mielewskiego (Konstantynowska 16). Dziś „Król Lir”, tragedia Szekspira.

Teatr „SCALA”

Telefon 15-04.—Ul. Cegielniana № 18.

Pierwszorzędny teatr Rozmaitości dla rodzin. Najpiękniejszy Teatr w Królestwie Polskiem. Dostępny każdemu.

raz pierwszy). Początek o godz. 3 min. 15 wieczorem.

— Jutro „Dziady” Mickiewicza. Początek o godzinie 5 po poł. — „Król Lir”. Początek o godzinie 8 min. 15 wieczorem.

— TOW. „WIEDZA”. Jutro w sali Koncertowej (Muzyczna 18) koncert popularny. Początek o godz. 3 min. 15 pp.

— ZEARANIA. Dziś mies. pos. czł. i zarządu Stow. majstrów przędzaln., o godzinie 8 wieczorem.

— Jutro og. zebra. czł. Resursy rzemieślniczej, celem sprawozdania z odbytej wystawy (w lok. Resursy rzem. Wileńska 117) o g. 2 pp. — Zebr. czel. zarządów (w domu p. Knaka, Wólczańska 70). — Nadzw. og. zebra. czł. Związku zaw. prac. piekarskich (Mikołajewska 91) o g. 3 pp.

— STOW. ROBOTNIKÓW CHRZ. Jutro Kolo dramatyczne przy Stow. rob. chrz. odegra „Hajduczka”. Początek o godz. 5 po poł. — „Popychadło” Szutkiewicza. Początek o godz. 7 wieczorem.

— TOW. KRZ. OSWIATY. Jutro w sali T. K. O. (Mikołajewska 11) p. Maryan Mechowicki wygłosi odczyt p. t. „Z podróży do Australii”. Początek o godz. 4 po poł.

— CZYT. I BIBLIOTEKA TOW. KULTURY POLSK. czynna codziennie od godz. 6 do 9 wiecz.; w niedziele i święta od godz. 3 do 6 po poł.

— CZYTELNIĄ PISM TOW. „WIEDZA” (Piotrkowska 105) otwarta od godz. 6 po poł. do 10 wieczorem, a w niedziele i święta od godz. 10 r. do 10 wieczorem.

— BIBLIOTEKA STEBELSKICH (Mikołajewska 59) otwarta codziennie od g. 6 — 8 wiecz.; w niedziele i święta od 1—5 po poł.

— MUZEUM NAUKI I SZUKI (Piotrkowska nr. 91) otwarte codziennie od godz. 4 po poł. do 10 wiecz. w niedziele i święta od godziny 12 w południe do 10 wieczorem.

KRONIKA

(h) **Z cmentarzy.** Od rana wczoraj deszcz, który chwilami ustępował płatkom śniegu, nie szczególnie usposabiał do spaceru na cmentarz, aby pomodlić się na mogiłach za zmarłych drogich sercu.

W południe przetarł się trochę nieboskłon, wtedy zapełniły się cmentarze, na których groby przybrane były wspaniałe kwieciami i zielenią. Na mogiłach zapalano światła, które jednak skutkiem silnego wichru stały gasły.

Słychać szepcący pacierzy, a gdzie niedługo i płacz, a jakby na urągawisko dolatuje do uszów śmiech rozbawionej młodej pary, która zapomniała, gdzie się znajduje i pogo tam przyszła.

Po nieszporach białych, z powodu uroczystości Wszystkich Świętych, w świątyniach odprawiono nieszpory żałobne i od tej chwili rozpoczęła się uroczystość Zaduszek, t. j. Święta zmarłych. Uroczystości dopełniają procesje z żałobnymi chorągwiemi i pieśni pobożne za dusze zmarłych.

Na cmentarzu w Zarzewiu również pełno ludzi, lecz tam jest skromniej i biedniej, zato więcej żalu.

Tam sierota rzewnie płacze na mogile matki, która, gdy odeszła z tego świata, została on sam pod opieką nędzy i bezdomności.

Takich spotykało się sporo.

(a) **Jubileusz Towarzystwa kredytowego m. Łodzi.** Wczoraj, t. j. dnia 1 listopada r. b., o godz. 11-ej rano, odbyło się uroczyste posiedzenie połączonych władz dyrekcyj i komitetu nadzorczego Towarzystwa kredytowego m. Łodzi, pod przewodnictwem p. Edwarda Herbsta, z powodu ukończenia 40-letniej działalności instytucji.

Przewodniczący zwrócił się do obecnych z okolicznościowym przemówieniem, zaznaczając wartość instytucji dla miasta i rolę, jaką ona odegrała w mieście w ciągu lat 40.

Przypomniał on też zasługi założycieli i pierwszych działaczy Towarzystwa i życzył mu dalszego rozwoju dla dobra ogółu obywateli.

Następnie dyrektor p. L. Gajewicz wygłosił przygotowany historyczny zarys stopniowego rozwoju instytucji pod względem finansowym i gospodarczym.

Dziś w sobotę, dnia 2 listopada b. r. odbędzie się

Walka decydująca bez ograniczenia czasu między Zbyszkim II Cyganiewiczem i Johannesem Josefsonem.

Dzisiaj Nordjana. 12 o północy! Artystyczne wieczory śmiechu na sali Chat-noir w teatrze „Scala” pod kier. artystycznym Henryka Sternegga. Wszelkie nowości sezonu. Pierwszorzędna restauracja.

DYREKCYA.

Na życzenie obecnych praca ta będzie ogłoszona drukiem i złożona każdemu z członków władz.

W myśl uchwały ostatniego ogólnego zebrania członków Towarzystwa przewodniczący doręczył obecnym, spełniającym, jak wiadomo, obowiązki swoje honorowo złote żetony pamiątkowe, z okazji 40-letniego jubileuszu, wykonane artystycznie w pracowni jubilerskiej Teodora Szymańskiego w Warszawie.

(e) **Z gospodarki miejskiej.** Niekiedy przy projektach robót miejskich projektodawcy nie zwracają uwagi na ewentualność jakie wynikają mogą przy wprowadzeniu projektu w wykonanie. Za przykład posłużyć może fakt z projektem zabrukowania ulicy Karolewskiej. Łatwo było przewidzieć, że dla ułożenia bruku z kostek granitowych pod który uprzednio należy położyć beton ulica musi być rozkopana i zorzana a tem samem zamknięta dla ruchu kołowego. Trzeba było dopiero przystąpienia do robót i poruszenia w naszym piśmie sprawy braku dojazdu do stacji kolei kaliskiej wraz zamknięcia ulicy, by dojść do wniosku że robót prowadzić niemożna dopóki uprzednio nie będzie otwarta druga komunikacja do stacji kolejowej przez przeprowadzenie i zabrukowanie ulicy skierowanej przez park Milsza. Obecnie postanowiono roboty około zabrukowania ulicy Karolewskiej odłożyć do roku przyszłego, a jedynie wykończyć przeprowadzenie kanału, tymczasem zaś zająć się wykonaniem projektu przeprowadzenia ulicy do stacji Łódź-Kaliska przez park Milsza.

(h) **O poborze do wojska.** W czwartek o g. 7 po południu ukończono ciągnięcie losów popisowych. Wszystkich losów wyciągnięto 1340.

Od wczoraj rozpoczęła się superewizya. Pierwsi stawili się z zielonymi biletami w liczbie 150 osób.

(x) **Tow. „krzewienia oświaty”** przypomina, że jutro t. j. w niedzielę dnia 3 b. m. o godz. 4 po poł. w lokalu przy ul. Mikołajewskiej nr. 11 p. Maryan Mechowicki, który przez dłuższy czas przebywał w Australii, podzieli się ze słuchaczami wrażeniami swemi z podróży.

Wejście 10 kop., członkowie płacą 5 kop.

(x) **Z „Harmonii”.** Jak już zapowiadaliśmy jutro o godz. 6-ej wieczorem odbędzie się poświęcenie lokalu T-wa muzyczno-dramatycznego „Harmonia”, świeżo urządzonego przy ul. Głównej w domu nr. 62.

Po poświęceniu rozpocznie się „Wieczornica” dla członków i zaproszonych gości, którą wypełni urozmaicony program.

(x) **„Lira” w Odeonie.** Przypominamy, iż w nadchodzący poniedziałek dnia 4 b. m., z szeregu zapowiedzianych, odbędzie się pierwsze kinematograficzne przedstawienie w teatrze „Odeon”, organizowane przez Łódzkie Tow. śpiew. „Lira” dla dzieci swych członków oraz sympatyków i gości.

Dzięki starannemu doborowi programu, odpowiednio ilustrowanego przez specjalnie zaproszonego prelegenta, jest nadzieja, że i miejscowe szkoły podążą licznie, popierając tem samem usiłowania zarządu Tow. Cena biletu wejścia od 5 do 25 kop. Początek przedstawienia punktualnie o godz. 4 po poł.

(x) **Wieczór humoru i śmiechu.** Jutro w niedzielę 3 b. m. Kółko dramatyczne pod kierunkiem pana E. Jędrzejewskiego urządza w sali przy kościele św. Anny na korzyść tegoż kościoła „Wieczór humoru i śmiechu.”

Na program wieczoru śmiechu złożą się komedya w jednym akcie i sztuka ludowa ze śpiewami i tańcami, deklamacye p. Pilarzkiego, monologi p. Szymańskiego i kuplety p. Jędrzejewskiego.

Początek przedstawienia o godzinie 7-ej wieczorem.

(g) **Z Widzewa.** W niedzielę dnia 27 b. m. o godz. 2 po południu odbyło się zebranie założycieli widzewskiego Towarzystwa pożyczko-

wo-oszczędnościowego, w sali zebrani Stow. spożywczego „Zorza” w Widzewie. Obradom przewodniczył inspektor drobnego kredytu p. Krestjanow, który w dłuższym przemówieniu wyjaśnił zebranych historię i rozwój kooperatyw pożyczkowo-oszczędnościowych i omówił korzyści, jakie one przyniosły i przynioszą naszemu społeczeństwu.

Następnie dokonane zostały wybory zarządu i rady oraz komisji rewizyjnej przyszłej widzewskiej kasy.

Zapisy nowowstępujących członków przyjmowane będą począwszy od poniedziałku dnia 4 b. m. od godz. 7 wieczorem do 9 w sklepie stowarzyszenia spożywczego „Zorza”, przy ulicy Rokicińskiej № 109.

Czynnośći kasy rozpoczną się od Nowego Roku, do których ma też należeć przyjmowanie bardzo drobnych oszczędności, bo już od 10-ciu kopiejek.

(a) **Sprawa Lahmerta.** Dowiadujemy się, że obronę Oskara Lahmerta, oskarżonego o deflorację nieletnich dziewcząt, objął adwokat przys. z Petersburga Bobrisczew-Puszkina (ojciec), który bronił hr. Ronikiera.

Onegdaj przyjechał z Petersburga pomocnik pana Puszkina i na zasadzie uzyskanego pozwolenia prezesa sądu okręgowego piotrkowskiego — porozumiewał się z Lahmertem, osadzonym w więzieniu łódzkim.

(a) **O nadużycia w kasie posagowej.** W dniu 2 grudnia izba sądowa warszawska rozpatrywać będzie głośną sprawę o nadużycia w kasie posagowej na Bałutach.

Oskarżonego prezesa zarządu tej kasy Majeranca bronić będzie adw. przys. Peplowski (ojciec) z Warszawy, pozostałych obwinionych — adwokaci łódzcy.

(x) **Teatr „Casino”** nie oszczędzać kosztów i zabiegów zakupił na wyłączną własność na Łódź obraz „Nędznicy” według nieśmiertelnego utworu „Les Misérables” Wiktora Hugo.

Dramat „Nędznicy” jest arcydziełem sztuki kinematograficznej, w wykonaniu najwybitniejszych zjednoczonych artystów (Film d'Art.) Jak nas informowano, firmę Pathe wystawienie „Nędzników”, prawa autorskie, honorarya, ekspozycya i t. p. kosztowały przeszło półtora miliona franków.

W teatrze „Casino” ukażą się kolejno po sobie w 2-ch programach cztery epoki — serye, z których od dziś będą demonstrowane 2 serye; następne zaś 2-ie od czwartku 7 b. m. a to ze względu na długość filmy która posiada około 5,000 metrów długości. Każda serya dramatu stanowi zupełną skończoną całość. Do „Nędzników” zastosowana jest specjalna muzyka.

(a) **List z pogrózkami.** Majster fabryczny, zamieszkały przy ul. Wólczańskiej nr. 237, Kazimierz Bartoszewski zawiadomił policję, że otrzymał list anonimowy, w którym autor, za wydalenie jednego z robotników, groził mu śmiercią. Naczelnik wydziału śledczego wysłał agenta, aby zajął punkt obserwacyjny przy bramie fabrycznej na ul. Wólczańskiej.

Gdy Bartoszewski wyszedł onegdaj po pracy z fabryki, kierując się ku domowi, wśladał za nim podążał jakiś młody człowiek, który przed chwilą krążył około gmachu fabrycznego.

W pobliżu domu nr. 197 nieznanemu sięgnął do kieszeni po rewolwer. Spozstrzegł ten manewr agent policyjny, podbiegł szybko, schwycił za rękę i nałożył kajdanki. Przywieziony do wydziału śledczego aresztowany zeznał, iż nazywa się Donat Michel i twierdził, iż nie miał bynajmniej zamiaru zabijać Bartoszewskiego, lecz dać mu tylko nauczkę za wydalenie z fabryki. Michla osadzono w więzieniu.

(a) **Napad bandycki.** We czwartek o godz. 12-ej w nocy, gdy tramwaj № 82 stał na przystanku w końcu ulicy Milsza, obok t. zw. „Leśniczówki”, dwóch uzbrojonych w rewolwery bandytów wskoczyło na tylną platformę, na której znajdował się konduktor Michał Sądek. Je-

den z bandytów, przyłożywszy lufę rewolwerową do skroni konduktora, rozkazał nie ruszać się z miejsca; drugi zaś porwał przewieszoną przez ramię torbę skózaną, w której prócz biletów pasażerskich znajdowało się rb. 22 kop. 73, po czym obaj uciekli.

Zanim Sądek ochłonął z przerażenia, bandyci, korzystając z ciemności, znikli w parku „Leśniczówki“.

Zaalarmowani strażnicy policyjni puścili się w pogoń, lecz bezskutecznie.

(a) **Moratorium.** Wydział handlowy ministerium handlu i przemysłu zawiadomił łódzki Komitet giełdowy, że z powodu wypadków na Bałkanach rząd bułgarski udzielił moratorium na trzy miesiące wszystkim osobom prywatnym, towarzystwom i bankom na wypełnienie przyjętych zobowiązań, wynikających z transakcji handlowych, zawartych przed 17 września r. b.

Moratorium to nie uwalnia jednak od doliczania wzrastających procentów od sum należnych.

(a) **Z fabryk.** Zarządzający fabryką Pawła Szulca (Zawadzka 16), p. Buksz, zawiadamia nas, że apretura i farbiarnia nie zostały zamknięte z powodu braku zamówień na wykończenie towarów, lecz czas roboczy ograniczono do trzech dni w tygodniu. Z tego też powodu wymówiono miejsce 30 robotnikom.

(a) **Straszny wypadek.** Fabrykant Samuel Zimmer, zamieszkały przy ul. Zórawiej, w Radogoszczu, po wyjściu robotników z farbiarni, chcąc zobaczyć, w jakim stanie znajduje się przygotowana przędza, wszedł na stopnie schodów, prowadzących do kotła, napełnionego wrzącą wodą. Straciwszy nagle równowagę, Zimmer wpadł do kotła. Na krzyk jego nadbiegły znajdujące się w pobliżu osoby i wyjęły Zimmera z wody. Uległ on tak ciężkim poparzeniom całego ciała, że wkrótce zmarł. Zmarły liczył 52 lata.

(p) **Zamach samobójczy.** W mieszkaniu własnym, przy ul. Tramwajowej nr. 2, w zamiarze samobójczym poderznął sobie brzytwą gardło 47-letni malarz pokojowy, Józef J. Mimo energicznej pomocy, podaną desperatowi przez lekarza Pogotowia, w stanie ciężkim przewieziono go do szpitala Poznańskich.

(a) **ciężkie poparzenie.** Szofer Józef Marczewski, zapalając zapalarkę, wywołał wybuch benzyny, umieszczonej w skrzynce automobili, stojącego na ul. Piotrkowskiej około domu nr. 125. Marczewski uległ tak ciężkiemu poparzeniu ciała, że po udzieleniu doraźnej pomocy, natychmiast przewieziono go do szpitala Czerwonego Krzyża.

(a) **Za grę w karty.** Sędzia pokoju IV rewiru m. Łodzi skazał Roberta Millera, za dopuszczenie gry w karty w cukierni na 1 miesiąc aresztu.

(a) **Zaduszki w Zgierzu.** Wczorajsza procesja żałobna, w której wzięło udział kilkanaście tysięcy wiernych, wyruszyła z kościoła o godz. 4 po południu. Celebrował ks. kanonik Stefański w asystencji wikaryuszów. Na cmentarzu, podczas modlitw żałobnych, chóry połączone: kościelny i Tow. śpiew. „Harmonia“ pod dyrekcją p. Wł. Kopcińskiego i z towarzyszeniem instrumentów dętych, wykonały marsza Nideckiego. Kazanie, stosowne do uroczystości, wygłosił ks. Kwiatkowski, wikaryusz miejscowy.

W czasie pochodu orkiestra „Harmonii“, między innymi, odegrała marsza Chopina.

Powrót procesji do kościoła nastąpił o szarej godzinie. Wieczorem na cmentarzu zapłonęły tysiące świec, które jednak, z powodu silnego wiatru, wkrótce pogasły.

(a) **Z Tomaszowa.** W najbliższej przyszłości powstaje tutaj nowe Tow. akc. pod firmą „M. Piesch, sukcesorowie“, które prowadzić będzie przedsiębiorstwo farbiarni i apretury.

(a) **Napad bandycki.** W czwartek wieczorem, w lesie lućmierskim, na jadącego z Łodzi woźnicę fabryki S. Wohlmana z Ozorkowa, Wojciecha Nowakowskiego, napadli dwaj bandyci i zrabowali mu 10 rb.

SZTUKA.

(x) **Teatr popularny.** Z kancelaryi teatralnej komunikuje nam:

Dziś w sobotę wieczorem ukaże się po raz pierwszy wspaniała tragedia Szekspira „Król Lir“.

Jutro w niedzielę po poł. o 3-ej „Dziady“ arcydzieło wieszczki naszego Adama Mickiewicza w 4 częściach, wieczorem zaś po raz drugi „Król Lir“ Szekspira w 5 aktach.

We wtorek po raz trzeci „Król Lir“ Szekspira.

Wczorajsze wznowienie „Dziadów“ na scenie Teatru popularnego, było jednym wielkim triumfem dyr. Mielewskiego. Drugiego takiego „Konrada“, jakim jest p. Mielewski scena polska nie posiada. Świetną grę i głębokie odczucie roli oceniła też publiczność, która po trzeciej odsłonie zgotowała p. Mielewskiemu burzliwą owację. Z łóż i galeryi pod stopy artysty posypały się pęki żywego kwecia.

Całość przedstawienia szła składnie, wystawa była bardzo staranna. Widocznie dyrekcyja teatru nie szczędziła kosztów i pracy, by dzieło nieśmiertelnego wieszki naszego wypadło jak najlepiej i by zrobiło odpowiednie wrażenie. A przyznać trzeba, że wrażenie było potężne. Chwilami w akc. III i IV w czasie improwizacji panowała na sali grobowa cisza.

Z reszty wykonawców wyróżnili się p.p. Biskupski, Gryficz (dlaczego blondynka?), Dąbrowski, Kułakowski, Piekarski, Orłowski i Orlik. Teatr był przepiękny.

Za spektakl tego rodzaju, należy się dyrekcyi prawdziwe uznanie.

Hg.

(x) **Teatr polski.** Z kancelaryi teatralnej komunikują nam:

Dziś dwa widowiska: o 4-ej po poł. po cenach najniższych dla młodzieży „Dom wariatów“, arcywesoła krotowidła K. Laufsa,—wiecz. o 8 1/4 po raz drugi sztuka Stefana Kiedrzyńskiego p. t. „Gra serc“, która we czwartek podczas premierowego widowiska doznała wyjątkowego przyjęcia.

— W niedzielę odbędą się również dwa widowiska o 3-ej po poł. punktualnie ze względu na długość widowiska „Cyganeria warszawska“, wiecz. o 8 1/4 po raz 3-ci „Gra serc“.

— W najbliższy czwartek teatr polski wystąpi z arcywesołą, w miarę pikantną, krotowidłą „Madame Mouton“ (Pani Baran), w której rolę popisu znajdują p.p. Czechowska, Leszkówna, oraz p.p. Orliński (reżyserujący sztukę), Leśniewski, Rydzewski i Woźniak.

Dyrekcya i reżyserya dokłada wszelkich starań, aby świetna ta sztuka wystawiona była najstaranniej.

(x) **Koncert „Wiedzy“.** Jutrzejszy popularny koncert „Wiedzy“ poświęcony będzie pamięci Ludwika Kondratowicza (Władysława Syrokomli) jako w 50 rocznicę zgonu lirnika wioskowego, śpiewaka zaścianków szlacheckich i serdecznego gawędziarza. To też lwia część jutrzejszego programu wypełnią utwory Syrokomli w śpiewie solowym, chóralnym i żywym słowie produkowane. Słowo wstępne odpowiedniej treści wygłosi p. Stanisław Łapiński.

Następnie członkowie koła śpiewaczego „Harmonii“ pod batutą p. Maryi Wilkoszewskiej wykonają kilka pieśni do słów Syrokomli solo i w kwartecie, p. Iwański grać będzie na skrzypcach, panna Jadwiga Horstówna wypowie jedną z gawęd Syrokomli. Chór sumowy z parafii ś-ej Anny odśpiewa kilka pieśni pod batutą swego dyrektora p. Zygmunta Paszkowskiego.

Program urozmaici wreszcie pianista z Warszawy p. Elertowicz. Ceny miejsc zwykłe.

Początek koncertu punktualnie o g. 3 po poł.

Z WARSZAWY.

* **Wyrok w sprawie o szpiegostwo.**

Po dwudniowych rozprawach izba sądowa warszawska wczoraj wieczorem wydała wyrok, którym lejtenant pruski, Dahmm, oskarżony o szpiegostwo, skazany został na pozbawienie wszystkich praw stanu i zesłanie do robót ciężkich na 5 lat.

Do czasu uprawomocnienia się wyroku skazanego pozostawiono na wolności za poręką w ilości 30,000 marek.

* **Morderstwo.**

Z Wisły wyłowiono wczoraj strasznie pokaleczone zwłoki 30-letniej Zofii Capówny, robotnicy w fabryce kopyt na Wąskim Dunaju.

Przypuszczalnego mordercę Juliana Hieronima, na ubraniu którego znaleziono ślady krwi aresztowano. Wypiera się on winy; mimo to osadzono go w więzieniu.

Kłeska turek.

Kłeska turecka pod Lule Burgas była, jak się zdaje, najdotkliwszą ze wszystkich. Armia bułgarska wyzyskała czas, jaki upłynął od bitwy pod Kirk-Kilisse, na uzupełnienie zapasów broni i zastąpienie dotychczasowych nowymi żołnierzami. Decydujący wynik w bitwie pod Lule Burgas rozegrał się w centrum obu frontów armii Bułgarom udało się przerwać linię bojową turek i rozdzielić ich na dwie części.

Wobec tych ciągłych katastrof armii tureckiej wiedeńskie koła wojskowe zastanawiają się nad ich przyczyną i przychodzą do wniosków, że niedostateczne wyżywienie żołnierzy, polityczny rozstrój, usunięcie starych oficerów zawodowych i zastąpienie ich przyjaciółmi młodoturków, w końcu zaś przyjęcie chrześcijan do armii wywołało obecny stan armii tureckiej.

Po obecnych klęskach Turcya pozostała w Europie jedynie w posiadaniu okręgu niewielkiego około Konstantynopola. Bitwa pod Kirk-Kilisse stanowi już koniec pogromu Turcya w obecnej wojnie. — W czasie bezprzykładnie krótkim, od 17 października, gdy nastąpiło zerwanie stosunków dyplomatycznych między Turcya a państwami bałkańskimi do dnia wczorajszego, Turcya została prawie zupełnie wypartą z Europy.

W tym stanie rzeczy obawiają się rzezi chrześcijan i mocarstwa postanowiły już teraz wysłać okręty dla ochrony swoich poddanych w Konstantynopolu.

Rokowania między mocarstwami trwają dalej, trudności są jednak wielkie, bo państwa bałkańskie oświadczają, że w sprawie zawarcia pokoju porozumiewać się mogą tylko wprost z Turcya, bez pośrednictwa mocarstw. Rząd bułgarski oświadczył, że rozpocznie pertraktacje dopiero po wkroczeniu armii bułgarskiej do Konstantynopola. Państwa bałkańskie zgodziłyby się na interwencję mocarstw tylko pod warunkiem, gdyby im zgóry dano gwarancję, że zdobycze ich terytorialne będą nienaruszone i że będą poinformowane dokładnie o zamiarach mocarstw.

TELEGRAMY.

PETERSBURG, 1 listopada. (P.) (Urzędowo). Biuletyn o stanie zdrowia Jego Cesarskiej Wysockości Cesarzewicza Następcy Tronu z dnia 1 listopada: „Godzina 7 wieczór. Jego Cesarska Wysockość Cesarzewicz Następcy Tronu przez cały dzień był wesół, czas jakiś spędził w pozycji pół siedzącej. Ciepłota w południe wynosiła 36,7, wieczorem—36,9; puls w południe 112, wieczorem 116. Wobec ustalonej ciepłoty i znacznego polepszenia stanu zdrowia Dostojnego chorego, od dnia 2 listopada biuletyny będą wydawane tylko wieczorem. Podpisali: lejb-pedyatra Rauchfus, honorowy lejb-chirurg profesor Fiodorow, lejb-medyk Ew. Botkin, honorowy lejb-medyk S. Ostrogorski“.

PETERSBURG, 1 listopada. (P.) Wiadomość podana przez „Wiecz. Wremia“, a przedrukowana przez „Riecz“ i ponownie powtórzona przez „Wieczernie Wremia“, jakoby wszystkim orkiestrom w Petersburgu zakazano grać hymn bułgarski i marsz „Szumi Marica“, nie jest zgodna z prawdą. Podobny zakaz nie był wydany, a nawet nie był projektowany. Istotnie zaszedł wypadek, że w restauracji „Miedwied“ przedstawiciel policyi zabronił odegrania wymienionego marsza, lecz gdy o zarządzeniu tem dowiedział się minister spraw wewnętrznych, natychmiast je skasował.

KONSTATYNOPOL, 1 listopada (wł.) Lewe skrzydło wojsk tureckich cofnęło się do Czataldża, prawe zaś skrzydło cofa się w tym samym kierunku, zachowując łączność z mierzem Czarnem.

Srodek armii również cofa się powoli.

Bitwa decydująca oczekiwana jest w Czataldża, która jest dobrze obwarowana.

SOFIA, 1 listopada (wł.) Rozpoczęła się generalna bitwa z jądrem armii tureckiej w sile 150 tys. ludzi na linii Bunar — Hissar — Lule Burgas.

Bułgarzy rozbili turek i zmusili ich do opuszczenia pozycji obwarowanych, poczem szybko zaczęli ich ścigać.

Turcy w nieładzie i popłochu uciekają do Serai i Czorlu.

Bułgarzy zabrali mnóstwo dział, sztandarów i amunicji.

Do niewoli wpadło mnóstwo turków, straty bułgarów stosunkowo nieznaczne.

RZYM: 1 listopada (wł.) Minister spraw wewnętrznych Giulliani udaje się w niedzielę do Berlina w misji dyplomatycznej.

Pisma inspirowane wyrażają przekonanie, że pomiędzy mocarstwami trójprzymierza zaplanowano zupełne porozumienie w sprawie bałkańskiej. W razie potrzeby Giulliani udać się ma z Berlina wprost do Wiednia.

ATENY, 1 listopada (wł.) Dywizja grecka zadała turkom klęskę pod Kaila; turcy stracili 2 tys. w zabitych i 4 tys. rannych. Turcy ciotają się ku Salonikom, grecy postępując za nimi, zajęli miejscowość Wernic.

ATENY, 1 listopada (wł.) Jak słychać rząd grecki postanowił nie przyjmować żadnych rokowań pokojowych lub pośrednictwa, zanim armia grecka zajmie Saloniki.

ATEMY, 1 listopada (wł.) Grecy zajęli wyspę Samotraki.

WRANJA, 1 listopada (wł.) Wojska serbskie zdobyły Tetowo.

BIAŁOGROD, 1 listopada (wł.) Tetowo leży na drodze z Welesu (Koeproelu) do Prilepu i stanowi ważną pozycję strategiczną. Przepuszczalnie Prilep wkrótce dostanie się serbom, gdyż turcy, którzy uciekli z Welesu cofnęli się do Monastyru.

Wiadomość o zajęciu Prizrendu potwierdza się.

WIEDEN, 1 listopada (wł.) Kieżownik turecki „Fethi“ zatonął wraz z całą załogą, skutkiem wybuchu torpedy wyrzuconej z torpedowca greckiego „nr. 12“.

ATENY, 1 listopada (wł.) Miasto Mezovo w Epirze zostało przez turków spalone, co wywołało wielkie rozgoryczenie u Greków.

BIAŁOGROD, 1 listopada (wł.) Donoszą, że wojska bułgarskie zostaną wzmocnione znacznymi posiłkami ze strony Serbii w liczbie 26 tysięcy rekrutów, którzy mieli być powołani dopiero w roku przyszłym a zosiali wezwani już na 8 listopada.

SOFIA, 1 listopada (wł.) Bitwa wczorajsza na linii Lile-Burgas-Zaraje była bardzo gwałtowna. Armia turecka pod komendą Nazima-baszy została rozbита i cofa się w popłochu w kierunku Czorlu, przyczem pozostawiła wielką liczbę zabitych i rannych.

KONSTANTYNOPOL, 1 listopada (wł.) Ludność w Stambule z napięciem oczekuje dalszych wiadomości z teatru wojny. Cała uwaga zwraca się na walki koło Adrianopola i Lule-Burgas. Wiadomości z innych placów wojny nie wywołują już wcale zainteresowania. Zapewniają że do sztabu generalnego nadeszły korzystne wiadomości, które wywołały wielkie zadowolenie.

ATENY, 1 listopada (wł.) Żołnierze narodowości greckiej, którzy zbiegli z armii tureckiej, przybyli tu przez Tryest i zostali wcieleni jako rezerwistów do armii greckiej, powitani owacyjnie przez ludność.

WIEDEN, 1 listopada (wł.) W kołach politycznych uważają zgodnie, że jeśli wiadomości o walkach pod Adrianopolem i Lule-Burgas okażą się prawdziwe, można wojnę uważać za skończoną. Dalsze walki będą tylko rozpędem wojennym. W takim razie zbierze się konferencja mocarstw, która zarazem z reprezentantami państw bałkańskich zastanowi się nad ukończeniem wojny. Na konferencji tej zostaną przyznane pewne korzyści terytorjalne Bułgarii, Serbii i Czarnogórze, ale o ile możliwości minimalne, tak, aby Turcya nie została wykreślona z mapy Europy.

WIEDEN, 1 listopada (wł.) Dzisiejsza giełda była bardzo dobra mimo wiadomości o klęskach turków pod Adrianopolem i Lule Burgas.

WIEDEN, 1 listopada (wł.) Obecnie kwestya pośrednictwa mocarstw stanęła już na porządku dziennym i spodziewana jest w najbliższych dniach.

KONSTANTYNOPOL, 1 listopada (P.) Agencya ottomańska ogłosiła następującą depeşe, zaadresowaną do przedstawicieli Turcyi przy wielkich mocarstwach: „Armia nasza przed czterema dniami rozpoczęła poważną bitwę na linii bułgarskiej Lule Burgas — Wiza, z powodzeniem opierając się naporowi nieprzyjaciela.

Bitwa pod Adrianopolem trwa, przyczem powodzenie sprzyja naszej armii.

Zwycięsko odrzuciliśmy nieprzyjaciela z okręgu Wiza.

Przybyli ranni w liczbie 29 oficerów i 2392 żołnierzy.

Sułtan modlił się w meczecie Starego Seraju przed płaszczem Proroka.

Prasa turecka jednomyślnie oświadcza, że islamizm nigdy nie przeżywał tak ostrego kryzysu, jak obecnie“.

ATENY, 1 listopada (P.) Wojska greckie maszerują na Saloniki.

ATENY, 1 listopada (P.) Rząd grecki otrzymał 200,000 rb. ofiar na fundusz wojenny.

Według krążących pogłosek wojska greckie zajęły Sarowicze i bombardują Preweze.

Rząd mianował komisarzy do zajętych przez wojska prowincyj tureckich.

KONSTANTYNOPOL, 1 listopada (wł.) Ambasadorowie mocarstw uchwalili zażądać od swych państw silnej pomocy, aby zapobiedz rzezi chrześcijan w Konstantynopolu.

Wobec tego przedstawienia ambasadorów państwa zażądają od Turcyi wypuszczenia okrętów wojennych do Dardaneli i zajęcia pozycyi w porcie konstantynopolskim.

BERLIN, 1 listopada (wł.) Do „Lokal Anzeigera“ donoszą z Mustafa-Pasza, gdzie chwilowo znajduje się sztab bułgarski: korzyści, odniesione przez armię bułgarską są tak stanowcze, że o poważnym oporze turków nie może już być mowy. Armia turecka cofa się pośpiesznie na Konstantynopol.

Pod Czorlu zadali bułgarowie nową klęskę turkom. Również z pod Dorzite dochodzi wiadomość o zwycięstwie bułgarskiem.

Sztab bułgarski jest zdania, że w przeciągu tygodnia armia bułgarska stanie pod Konstantynopolem.

WIEDEN, 1 listopada (wł.) Ostatnie depeşe z pola walki potwierdzają stanowczo zajęcie przez bułgarów stacyi węzłowej i miasta Dimotika nad rzeką Maricą.

W tutejszych kołach wojskowych uważają potożenie armii tureckiej za rozpaczliwe.

KONSTANTYNOPOL 1 listopada (P.) Mieszkańcy stolicy z trwogą oczekują powrotu armii tureckiej, rozwścieczonej porażkami, obawiając się wybuchu ekscesów.

Telegramy Nazima-baszy, donoszące o zwycięstwach, znajdują mało wiary.

Z ostatniej chwili.

Berlin, 2 listopada (wł.) Dzisiejszy „Berl. Tagebl.“ donosi z Wiednia, że ostatnie wynurzenia Sazonowa zaostrzyły niepokojące usposobienie, jakie tu panuje od wybuchu wojny.

Uchodzi za rzecz pewną, że Serbia nie jest skłonna do żadnych terytorjalnych rekompensat na rzecz Austryi.

Oświadczenie Sazonowa, że w formule Poincarego niema nic o utrzymaniu status quo, podnieciło wśród Serbów opór przeciw porozumieniu się z Austryą i utwierdza serbów w nadziei, że w oporze tym popierać ich będzie Rosya.

Zagrzeb, 2 listopada (wł.) W czwartek wieczorem słuchacz 3 kursu prawa, Stefan Pleśniuczuk, strzelił trzykrotnie do gmachu rządowego, mierząc do Czuwaja, czwarty strzał skierował do siebie, zabijając się na miejscu. Cała sprawa utrzymana jest w ścisłej tajemnicy i nie wolno prasie o tem pisać.

Na miejsce wypadku przybyło 50 policyantów i oddział wojska, aresztowano wiele osób.

Czarnłowca, 2 listopada (wł.) W miejscowości Petraucz jest wzgórze Balul, które osunęło się wskutek spadłych deszczów i zasypało 5 chat włościańskich i 1 rodzinę, składającą się z 5 osób.

Katowice, 2 listopada (wł.) Wczoraj wieczorem przejeżdżało przez Katowice 200 ochotników z Królestwa Polskiego do Bułgarii: byli to przeważnie rosyjanie, wśród nich było wielu oficerów i żołnierzy.

Konstantynopol, 2-go listopada (wł.) Wśród

ludności chrześcijańskiej panuje coraz większe zaniepokojenie w obawie rzezi. Mnóstwo chrześcijan zwróciło się do ambasadorów obcych państw z prośbą o pomoc. Wszelkie oznaki wskazują na to, że rząd turecki powiadomiony jest o agitacyi przeciwko Europejczykom wśród turków, udaje jednak, że o niczem nie wie.

Konstancya, 2 listopada. (wł.) Przybyli tutaj zbiegowie z okolic Kirkliissy i Lila-Burgas, opowiadają o strasznych okrucieństwach, jakich dopuszczają się turcy nad chrześcijańską ludnością; twierdzą oni, że przyczyną klęski turków w obydwu bitwach było przejście żołnierzy chrześcijańskich na stronę bułgarską.

Konstantynopol, 2 listopada (wł.) Rząd turecki ogłosił komunikat, który twierdzi, iż prawe skrzydło wojsk tureckich pod Wiza odparło atak bułgarski i że główna armia pod Lile-Burgas stawia zacięty opór. Komunikat ten spotyka się nawet wśród ludności mahometańskiej z niewiarą.

Białogród, 2 listopada. (wł.) Z inicjatywy serbskich posłów do parlamentu, planowana jest konferencja wszystkich posłów chrześcijańskich państw bałkańskich w celu utworzenia unii. Konferencja zwołana zostanie do Iskibu zaraz po ukończeniu wojny.

Sofia, 2 listopada (wł.) Wczoraj zdobyły wojska bułgarskie po kilkogodzinnej walce Dimotikę na linii kolejowej Saloniki — Adrianopol; oddziały tureckie poszły w rozsypkę. Przez zajęcie Dimotiki zostaje przerwane połączenie Saloniki — Adrianopol z Konstantynopolem.

Sofia, 2 listopada (wł.) Bułgarski minister handlu oświadczył, że po ostatnich zwycięstwach państwa bałkańskie byłyby skłonne do zawarcia pokoju z turkami, ale bez pośrednictwa mocarstw; wszelką interwencję państwa bałkańskie odrzucają stanowczo. Podobne oświadczenie ogłaszają półrządowe dzienniki innych państw bałkańskich.

Piotrków, 2 listopada (tel. wł. terminowy). Dziś o godzinie 12-jej w południe, po uprzednio odprawionem nabożeństwie w kościele Farnym, rozpoczęły się wybory posła do Dumy państwowej z ziemi piotrkowskiej. Przewodniczył prezes Towarzystwa kredytowego ziemskiego, p. Myszkowski. Wybrany został Łempicki z Sosnowca.

ODPOWIEDZI REDAKCYI.

P. Irene M. Biuro adresowe w Warszawie mieści się w Ratuszu, przy Placu Teatralnym, naprzeciwko Teatru Wielkiego. Adres zakładu, o który Pani zapytuje, jest ulica Zytnia nr. 9.

Panu F. B. z ulicy Przędzalnianej. Ofiarodawca, przeciwko któremu Pan występuje w swym liście, nie rzucił gromów na żaden z narodów, obecnie walczących na półwyspie Bałkańskim. Ofiarę swoją złożył na rannych i chorych biedaków, którzy zasługują na współczucie bez względu na dążności polityczne ich rządów. Ma Pan słusność, że dręczy nas, Polaków, ogrom potrzeb i biedy. Lecz widzimy codziennie, jak osoby niemal ubogie, poruszone współczuciem, wspierają tych, których uważają za jeszcze nieszczęśliwszych i nie czynimy im wyrzutów z tego powodu.

Panu R. Olezykowi. Norma składki szkolnej, ustanowiona na ostatniem posiedzeniu komisji szkolnej, dotyczy wszystkich mieszkańców miasta, nie wyłączając pracujących w fabrykach.

Zimowy rozkład pociągów

od dnia 28-go października

(Czas petersburski różnica 37 minut wcześniej).

Kolej Fabryczno-Lódzka.

Odchodzą z Łodzi: a) 12.15, b) 6.55, 7.20, 10.00, d) 12.50, e) 1.50, f) 3.45, g) 6.10 h) 8.15.

Przychodzą do Łodzi: i) 4.37, j) 7.22, k) 9.35, l) 10.40, l) 1.00, m) 4.35, n) 5.15, o) 8.08, p) 11.00.

Kolej Warszawsko-Kaliska.

Odchodzą do Kalisza: o godz. 7.55, 12.24, 4.39, 6.13 po Warszawę o godzinie: 11.01, 12.34, 5.30.

Przychodzą z Kalisza o godzinie: 10.51, 12.22, 5.20, 9.50; z Warszawy o g. 12.14, 4.28, 6.03

Po długich i ciężkich cierpieniach zasnęła w Bogu dnia 1 listopada o godz. 6-ej rano, ukochana córka nasza

s. † p.

Jadwiga Władysława

WERNER

przeżywszy lat 12.

Wyprowadzenie drogi nam zwłok nastąpi dnia 3 listopada to jest w niedzielę, z domu żałoby ulica Przejazd 51 o godz. 4-ej po południu, na stary cmentarz ewangelicki. Na smutny ten obrzęd zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych, pozostali w nieutulonym żalu

4184

Rodzice i rodzina.

s. † p.

Karol Bohl

opatrzone św. Sakramentami zmarł dnia 1 listopada 1912 r. przeżywszy lat 48. Wyprowadzenie zwłok odbędzie się dnia 3 listopada o godz. 3 pp. z domu przy ulicy Długiej 22 na stary cmentarz rzymsko-katolicki na które uprzejmie zaprasza krewnych przyjaciół i znajomych.

4182

Rodzina.

Wojna na Balkanach.

WALKI DECYDUJĄCE.

W zestawieniu wiadomości z placu boju z ostatnimi depeszami okazuje się, że w dniach 28 i 29 b. m. toczyły się walki na całym froncie, rozciągającym się od Midii na wschodzie aż po rzekę Ergen w okolicach Lile-Burgas na zachodzie, t. j. na przestrzeni przeszło 80 km.

Rzecz prosta, że na takiej rozciągłości nie może być mowy o jednej bitwie i rzeczywiście były to dwie wielkie bitwy: jedna na zachodzie na północ od Lile-Burgas, druga na wschodzie w okolicach Vizy aż po Midię.

Ze źródeł bułgarskich, poniekąd stwierdzonych przez źródła tureckie pod Lile-Burgas armia turecka została rozbita i uszła w popłochu w kierunku Rodosto.

Co się zaś tyczy walk pomiędzy Vizą a Midią, gdzie turcy podjęli gwałtowną ofensywę, ostateczny wynik ich do tej chwili nie jest znany. Źródła tureckie podają o nich wiadomości, odnoszące się tylko do dnia 29 b. m., wedle których tureckie siły w okolicach Vizy tegoż dnia dokonały na pozycje bułgarskie gwałtownego ataku, zakończonego zupełnym sukcesem. Bułgarzy mieli zostać wyparci z wielkimi stratami z pozycji pod Czongaru (na południowy wschód od Vizy) w kierunku Kerkilise.

Szereg ostatnich walk, od wyniku których zawisł los toczącej się wojny, prowadzony jest z obu stron z wielką zaciętością. Bierze zaś w nich udział około 400,000 ludzi. Bułgarzy są liczebnie słabsi od swych przeciwników, ale ożywia ich zupełnie inny duch, niż Turków, którzy od początku wojny ponoszą jedną klęskę za drugą.

W każdym razie bitwa pod Lile-Burgas-Viza-Midia zapisze się w dziejach, jako jedna z największych i najkrwawszych, które kiedykolwiek stoczyli chrześcijanie z wyznawcami islamu. Może rozstrzygnie ona ostatecznie o usunięciu półksiężyca z bazyliki św. Zofii.

BLIZKA INTERWENCYJA.

Mnożą się oznaki, że mocarstwa, obawiając się, aby sojusznicy bałkańscy na własną rękę nie przeprowadzili likwidacji spadku po rozgromionej Turcji, zamierzają naprawdę podjąć interwencję, celem wstrzymania wojny w tym stadium, które pozwoliłoby jeszcze na uratowanie resztek „status quo“, o które tak im dawniej chodziło.

„Biuro Reutersa“ podaje, że mocarstwa prowadzą dalej rokowania, aby poznać stanowisko rozmaitych rządów w sprawie interwencji na

Balkanie. Podnoszą tutaj, iż mimo, że operacje wojskowe tak dalece zmieniły sytuację, polityka mocarstw co do wspólnej akcji pozostaje niezmienną. Prace mają przebieg pełen zgody (1). Jest rzeczą naturalną, że ostateczna uchwała co do interwencji jest niemożliwą, zanim nastąpi decydująca walka.

Zaś „Echo de Paris“ donosi, jakoby między gabinetami w Wiedniu, Petersburgu i Białogrodzie toczyły się rokowania i widzi w tym szanse blizkiej interwencji.

W interesie zatem ludzkości życzyliby sobie można, aby—skoro już losy Turcyi zdają się być rozstrzygnięte—tocząca się krwawa walka została jaknajprędzej zakończona.

OBŁĘŻENIE SKADARU.

Sytuacja załogi tureckiej w Skadarze wciąż się pogarsza. Czarnogórcy obsadzają coraz to nowe pozycje i ze wszystkich stron ostrzeliwiają miasto. Wskutek wylewu rzeki Kizi część załogi została odcjeta od twierdzy i znajduje się w położeniu krytycznym.

Waleczny komendant Skadaru Essad basza nie chce jednak poddać miasta i na wezwanie do kapitulacji odpowiedział, że raczej siebie i całą załogę wysadzi w powietrze.

O FIARY.

Na „Gniazdo“ Tow. opieki nad dziećmi M. Kuba, zamiast kwiatów na grób ojca 3 rb.; Od Tadziika M. w dniu imienin 50 kop, Piotr Gierszon, majster 3 rb.

Na wpiety dla niezamożnych uczniów szkoły Handlowej kupiectwa łódzkiego

Zamiast depeszy z powodu ślubu p. Antoniego Lubowieckiego składa Michał Goldmüntz 1 rb.

Na szkołę rzemieśln.

(Na fundusz im. Bolesława Prusa).

Feliksowa Potz, zamiast palenia świec na grobie, 1 rubel.

Dla biednej staruszki Michałkowej.

Emlich i Kulesza, zamiast ubrania grobu, 1 rb. 50 k.

Na budowę kościoła św. Stanisława Kostki.

Zamiast palenia światła na grobie męża, s. p. Kwiryna Dąbrowskiego, 3 rb.

Dla najbiedniejszych.

Zamiast światła na grobie rodziców s. p. Tekli z Kołodzkich i Ludwika Górskich 1 rb.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE
Stacyi centralnej K. E. L.

Data	Barometr sprowadzony do 0° st.	Temperatura w st. C.	Wilgotność w %	Kierunek i prędkość wiatru (w sekundach)	Uwagi
1/XI i popoł.	708.9	+ 4,2	86	Z 9	Z dnia 12X I Temperatura max. + 7.8 C., min. - 1,0 Opadk 0.0 mm
1/XI 9 wiecz.	740.7	- 0,2	85	Pn Z 2	
2/XI 7 rano	749.7	0,2	90	Pd W 2	

GIEŁDA WARSZAWSKA

(Sprawozdanie telegraficzne—godzina 1, dnia 2XII 1912 roku).

	Ząd.	Tran.		Ząd.	Tran.
Czeki na Berlin	46.400	---	5% L. m. Piotrkowa	---	---
4% Renta	98.85	---	Akc. Lilpopy	---	181.60
5% Pożyczka z 1905	---	---	Putiłowskie	---	168.50
5% Pożyczka z 1900	---	---	Rudzki i S-ka	---	133
Premjówka I-ej em.	478	---	Starachowickie	---	351
II-ej	254	---	Banku H. m. Warsz.	---	424
Szlacheckie	308	---	Lodzki	---	422
4% Listy Ziemskie	97.75	---	Rudzki i S-ka n. ak.	---	---
5% Listy Warsz.	91.80	---	B-ku H. Warsz. n. ak.	---	---
4% L. Łódz.	95.40	---	B-ku Dysk. Warsz.	---	485
5% L. Łódz. 7 s.	---	---	Akcya Zyrard, zakl.	---	200.50
4% L. Łódz. s.	---	---	5% Oblig. Warsz.	---	---
Bank H. Łodzi n. ak.	---	---	4% L. Częstochowy	---	---
			Bank Państwa	---	---

Księgarnia „Przeglądu Katolickiego“

UL. ŚW. ANDRZEJA № 3. 103

POLECA: ŻYWOITY ŚWIĘTYCH POLSKICH, KRÓLOWA JADWIGĘ I WSZYŚKIE WYDAWNICTWA TEJŻE KSIĘGARNI, JAK RÓWNIEŻ OBRAZY, RZĄDNE, POCZTÓWKI ARTYSTYCZNE I MATERIAŁY PIŚMIENNE.

Absolutnie skuteczne działanie

zmywania włosów „Pixavonem“, głównie zaś jego nadzwyczaj dodatni wpływ na włosy, obecnie jest powszechnie już uznane.

Łatwość, z jaką „Pixavon“ usuwa łupież i brud ze skóry głowy, przesliczna piana nadzwyczaj łatwo dająca się spłukiwać z włosów i wyjątkowo przyjemny zapach w wysokim stopniu ułatwiają stosowanie preparatu.

Wybitne działanie „Pixavonu“ polega na tem, że dzięki zawartości dziegcia, przeciwdziała wypadaniu włosów.

Cena flakonu 1 rb. 50 kop., przy stosowaniu raz na tydzień, starczy na kilka miesięcy.

„ODEON“

Od soboty 2-go do poniedziałku 4-go listopada.

NIEBYWAŁY PROGRAM!

Wyspa Rodi wspaniała natura

Petronela bierze wyścig komiczne

PRZEPowiednia

dramat w 2 aktach
Historja jednego z niewielu **miljardierów**, uratowanych przy rozbitciu się **TITANICA**. Obraz ten obfituje w niebywale i wstrząsające efekty

Czarnym oczom nie powiodło się ameryk. komedia

Tygodnik illustrowany wypadki ostatniej doby.

Trupa Schiowani zdjęcia cyrk

Do obrazów z natury śpiewa włoska śpiewaczka **Inez Esparza**.

Odpowiedź!

Pani Henryka Borowska nie zdaje sobie sprawy z niewłaściwości swego postępowania. Wyrok jest nieprawomocny. Wszyscy ludzie myślący łatwo wyrobiją sobie sami zdanie o **M. Borowskiej**.

4180

J. Proppe, W. Proppe

NIEZWYKLE WYKWINTNE
TWA „LAFERME“ 10SZT.-10KOP.

„LUNA” Przejazd 1
 Od dnia 2 listopada do poniedziałku 4 listopada włącznie

„IRONIA LOSU”
 Sensacyjny dramat w 3-ch częściach w wykonaniu słynnych art. królewskiego teatru w Kopenhadze
„Z Donzuanami miejscowości kąpielowych”
 Wspaniała komedia w wyk. słynnych art. król. teatru w Kopenhadze.

Zatwierdzone przez Warszawski Okrąg Naukowy
KURSY przygotowawcze
 pod kierunkiem byłego nauczyciela gimnazjum.
 Od dnia 15-go listopada organizuję nowe komplety na rangę specjalnie dla urzędników od godziny 8-ej wieczorem, na świadectwa:
nauczycielskie i inne od godziny 4 i pół po południu. Zapisy codziennie od godziny 6-ej do 10-ej wieczorem.
 Mikołajowska 22 m. II, lewa oficyna, II-gie piętro. 1684

CYRK Na Targowym Rynku. Telefon 21-68.
 W sobotę 2 listopada 1912 roku, odbędą się **2 Wielkie świąteczne przedstawienia** składające się z 3 części. Udział biorą wszystkie znakomite sily zagraniczne, artyści i artystki, oraz wszyscy kłowni. Początek o 8-3-ej, wieczorem o 8 i pół. Loża 4 ruble. Niezwykle urozmaicone przedstawienie z udziałem wszystkich znakomitości cyrkowej. II część z historycznej pantomimy w 5-ciu aktach.
Napoleon I-y w Egipcie.
 Biorze udział do 200 ludzi, oraz 50 koni.
ANONS. W niedzielę d. 3 listopada odbędą się 2 przedstawienia. Początek po południu o godz. 3-ej, wieczorem o godz. 8 i pół.

Wydawnictwa **GEBETHNERA i WOLFFA**
Adolfa Nowaczyńskiego
CYGANERIA WARSZAWSKA. Sztuka w 4 aktach. W pięknej stylizowanej okładce J. Bukowskiego 1.60
WIELKI FRYDERYK. Powieść dramatyczna 2.—
B. G. WOJNY. Epizod Napoleoński z zimy r. 1812 1.35
 Do nabycia we wszystkich księgarniach. 3421

Siwo włosy odzyskują momentalnie swoją pierwotną barwę, przy użyciu woszczawiatowego masego i nieszkodliwego płynu „Kascha”.
Królowa farb do włosów niebrudzącego skóry i bielizny w cenie rb. 1.50 i 2.70 kop. za pudełko z 2 flak. Dla życzących zaś sobie odzyskać pierwotny kolor włosów stopniowo poleca się „Progressiwe Kascha” w cenie 2 r. 50 k. za pudełko. Do nabycia we wszystkich aptekach, składach aptecznych, perfumeryach i w salonie fryzjerskim dla pań **Anny Neumann, Łódź, Piotrkowska 80. UWAGA!** Kilka kropeł płynu „Kascha” więcej działają niż cały flakon innej farby. 3431

Zadajcie waszemu „ODOBRIN”
 Tylko **MICHAŁA LEBIEDIEWA** i brodawki z kozieniem.
 Przyjmuje nadrabianie pończoch
 ul. Mikołajowska 59 m. 29
 Tępi od cisk
 Przedst. Akc. Tow. Spiess i Syn 498

Chłopcy
 porządnych rodziców, którzy chcą mają nauczyć się ślusarstwa zostaną przyjęci do pracy R. Buhle ul. Długa 162. 4164

Zdolni
ślusarze
 na lepszą budowlaną kutą gietą robotę mogą się zgłosić u R. BUHLE, Łódź, Długa 162. 4166

Zaginęły 2 weksle
 in blanco wystawione: Jeden na 50 rb. przez Dawida Osowskiego drugi na 38 rb. przez Abrahama Piernika obydwu na zlecenie Fajwela Massbauma ul. Zgierska 44. Uważać za nieważne. 4170

Jeżeli kto z czytelników stosował metodę leczenia **Radiopatę d-ra Manna** z Paryża ze skutkiem; raczy nas łaskawie o tem zawiadomić do adm. „Rozwoju” pod lit. R. J. 4176

FRYZYER
J. BUCZKOWSKI
 ul. Andrzeja № 1.
 róg Piotrkowskiej.

Największa fabryka wyrobów fryzjerskich, specjalne salony dla pań i panów: Czesanie, ondułacja, mycie głów, momentalne suszenie aparatem, farbowanie na różne kolory, manicure. Ceny konkurencyjne. 4178

Dr. med. J. Szwarcwasser
Piotrkowska 18.
 Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalnie: choroby żołądka i przewodu pokarmowego (cukrowa, podagra, tyfus itd.). Niezbędne dla diagnozy analizy chemiczne i bakteriologiczne, wydzielin krwi w laboratorium własnym. Od 1-1 rano i od 5-7, po południu. 188

Dr. I. SILBERSTROM
 Zawadzka 12.
 Choroby skóry weneryczne (stosowanie preparatu 806) moczopłciowe. Kosmetyka lekarska, usuwanie szpecących włosów, plan itd.) od 12-3 p. p. i od 5-8 w. Panie: 4-5. Poczek. oddzielna. W niedzielę od 11-3 popoł. 713r

Dr. L. KLACZKIN
 Konstanyńska 11.
 Syphilis skórne wener. choroby dróg moczowych. LECZENIE SYPHILISU EHR- LICH HATA 606. 746r
 Przyjm. od 8-1 rano i od 5-8 w., dla dam od 4-5. W niedzielę i św. tylko 1 rano.

Dr. W. Dutkiewicz
 Specjalność: choroby skórne weneryczne 8 1/2-10 1/2, rano i od 4-7 1/2 w. W niedzielę od 9-12 rano. Zielona 19. 547r.

Dr. Feliks Skusiewicz
 Andrzeja 13
 Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
 Przyjmuje: od 9 1/2 do 11-ej i od 5-8. W niedzielę i święta od 9 1/2 do 12-ej. Telef. 26-26. 507r

Dr. Gustawa. 2795
Zand-Tenenbaumow
 Piotrkowska 145, tel. 24-16
 Przyjmuje z chorobami kobiecymi, moczopłciowymi i skórnymi (kobiety i dzieci) od 11 r. do 1 p.p. i od 6 i pół do 8 w

Dr. A. Groszlik
 Zachodnia 68, (przy Zielonej). Choroby skóry i włosów, weneryczne i dróg moczowych. Instytut Röntgenologiczny i światłolecznicy. Badanie krwi na syfilis Od 8 1/2-11 1/2, r. i od 5-2. Niedziele i święta 9-12 r. 3056

OKAZYJNIE!
 w mieszkaniu prywatnem firanki, sztory krajowe i zagraniczne, hafty kaliskie i szwajcarskie oraz resztki na bluzki; żaboty, kołnierze, woalki. Ceny fabryczne. Wielki wybór. Andrzeja 44, m. 2. 2777

Md. Dentysta
H. PUTZMAN
 przeprowadził się na ul. Piotrkowską № 10 1-sze piętr. z frontu POWROCIŁ z zagranicy i przyjmuje codzien. sam od 10 r. do 1 pp. i od 3 do 7 wiecz. 3191

Dr. J. PIENIAŻEK
 sp. chor. nosa gardła i uszu. Przeprowadził się do Warszawy, Nowogrodzka 6. Tel. 30-17. Przyjmuje od 4 do 6 w niedzielę i święta od 10-11.

Dr. med. Z. GOLC
 Choroby skórne i weneryczne.
 ul. Mikołajowska 18
 Godziny przyjęć: od g. 9-12 i od 4 i pół do 7 i pół wiecz., w niedzielę i święta do 9 do 12 i pół. Telefonu № 20-50.

Dr. Ark. Goldenberg
 ul. Nawrot 33. Tel. 20-10.
 Choroby wewnętrzne, **AKUSZERYA.**
 Do 9 1/2, rano i 5-7 po poł. 2707

Dr. Jan Cadorski
 Akuszerya,
 choroby chirurgiczne i kobiece
 przyjmuje do 10 r. i 4-6 po poł
 ul. Cegielińska 9 m. 4. 5326

Dr. Rosenblatt
 powrócił.
 Choroby uszu, nosa i gardła. Przyjmuje 10-11 i 5-7. Piotrkowska 35. Tel. 19-84. 2715

Dr. L. PRYBULSKI
 Choroby skórne, włosów, (kosmetyka), weneryczne i moczopłciowe i niemoc płciowa
 Leczenie syphilisu EHR- LICH HATA „606-314”
 Ul. Południowa № 2, telef. 13-59. Przyjmuje od godz. 8-1 r. i od 4-9 w. pane od 5-8 po poł. Dla pań osobna poczekalnia. 342

Dr. S. KANTOR
 specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych lub dróg moczowych. Gabinet Roentgenowski i światłolecznicy, Piotrkowska 144 róg Ewangelickiej, telefon № 19-41. Leczenie Syphilisu „Ehrlich-Hata 606”. Przyjmuje od 9-2 i od 5-9 wiec. Dla pań osobna poczekalnia. 425r

Dr. B. REJT Środnia 5.
 Sp. Choroby skórne, włosów, weneryczne, moczopłciowe i kosmetyka lekarska. Leczenie Syphilisu Salvarsanem Ehrlich-Hata „606” i „904” (wśródzynie). Leczenie elektrycznością (elektrolizy) i masażem wibracyjnym. Przyjmuje od 9-1 i od 1-8 w niedzielę od 9-2 po poł. Dla pań osobna poczekalnia. 350r

Dr. Eugenia KERER GERSZUNI
 choroby kobiece.
 Piotrkowska 121, tel. 18-07, przyjmuje codziennie od 3-6 po poł. W niedzielę od 9-12-ej. 2721

D-ka Felicya Goldberg
 Mieszka obecnie 1908
 ul. Piotrkowska 107.

St. Dąbrowski
 powrócił
 Przyjmuje w prywatnym gabinecie przy Lecznicy.
 Ul. Piotrkowska № 127, tel. 25-98 203 (róg Rozwadowskiej № 1).

Dr. Zofia Majzel
 Choroby kobiece i wewnętrzne
 Wschodnia № 59. 3109

Świerzbę
 przyszcze i męczące swędzenie najlepiej wyleczy mydło z zapachem i krem aptekarza **Lipińskiego.** Cena razem rb. 1 kop. 25. Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych. Wysyłam za zaliczeniem pocztowem. Adres: Warszawa — Mokotów. Apteka Ed. Lipińskiego, skrzynka poczt. 461. 5377

Ciepła i Bielizna
 jest niezbędną

na zimno
 przeto proszę śpieszyć do magazynu M. Kołodziejskiego, ulica Andrzeja № 3, gdzie otrzymano świeżo duży transport koszul, kalesonów skarpetek i t. d.
 w różnych gatunkach.
 Stałe nowości w krawatach i galanterii męskiej i damskiej.
M. Kołodziejski
3 Andrzeja 3

Teatr „OAZA” Jedyny teatr kinematograficzny w Łodzi, w którym demonstrowane są najpiękniejsze obrazy, niezmiernie zajmującej treści po cenach popularnych. Pomiędzy innymi przedstawionym będzie w **sobotę niedzielę i poniedziałek, d. 2 6 i 4 b. m.** nadzwyczaj sensacyjny dramat w 3 częściach p. t. **„Na śmierć i życie”** w wykonaniu wybitnych artystów sceny królewskiej w Kopenhadze.
 róg Główniej i Piotrkowskiej Ceny miejsc od 17 do 50 kop., uczniowskie 15 kop. Zmiana programu w soboty i wtorki. 5499

DROBNE OGŁOSZENIA.

AIAIA! Profesorów na godziny; inteligentne wychowawczynie, francuzki, angielski, niemiecki, freblanki, bony, z szyciem, pielęgniarce, gospodynie z doświadczeniem, poleca biuro Adamowiczowej, Piotrkowska 105. 3397-4-2

AIAIA! Meble z 6-ciu pokojów sprzedam bardzo tanio: łóżka z materacami, szafy do ubrania, garderoba o 3 drzwiach, toaletka, otomana, kredens, 12 krzesel, stół, garnitur salonowy, tremo, zegar ścienny, biurko, biblioteczka, obrazy figury, lampy, parawanik, maszyna do szycia, Piotrkowska 117 m. 2, I piętro, front. 9631-10-2

AIA! Szafę, bielizniarkę, otomanę, łóżka z materacami, kredens, stół, krzesła, meble salonowe, tremo, biurko, lampy, różne drobniaki sprzedam tanio. Pańska 54-1. 9435-10-5

AIA! Meble z czterech pokojów rozprzedam bardzo tanio wyjeżdżając razem lub częściowo, Konstanyńska 33 m. 14. 9691-1

AI Kredens ozdobny, stół, 12 krzesel, biurko, otomana, szafy do ubrania, łóżka, materace, bielizniarkę, umywalkę, toaletę, lustra, samowarnik, obrazy, lampy, palmy, stółki, sprzedam zaraz, bardzo tanio, akwaryum, Nowo-Cegielniana 6-7, front. 9801-3cs-3

AI Meble różne z kilku pokojów, wyjeżdżając rozprzedam tanio. Konstanyńska 45 m. 11. 9615-3-2

AI Meble z trzech pokojów rozprzedam z powodu wyjazdu, Południowa 24-14. 9562-3-3

AI Maszynę nożną bębenkową, mało używaną sprzedam, Południowa 24-14. 9561-3-3

AI Meble z trzech pokojów i maszynę nożną rozprzedam, Południowa 24-14. 9672-3-1

AI Otmiana, materace, leżanki, garnitury wystylane, gotowe, sprzedaje najtaniej Rozwadowska 14, tapicer. 9997-1

AI Meble sprzedam bardzo tanio wyjeżdżając: garnitur salonowy, tremo, słupy, ekran, toaletę, otomanę, szafę, łóżka z materacami, umywalkę, bielizniarkę z lustrem, biurko, fotel, zegar, lampy, gramofon, maszynę nożną, obrazy olejne, dywany, Piotrkowska 192 m. 5. 9890-1

Budka z węglem do sprzedania zaraz. Wiadomość: Pańska № 97. 9587-5-3

Bona Niemka-katoliczka z szyciem i świadectwami, potrzebna, Andrzejka 5 m. 7. 9626-3-2

Będzie na sprzedanie wczesną wiosną pół miliona flancy sosnowej, zgłaszać się można z zamówieniami i zadatkiem do Dominium dóbr Poddebice przez Łęczycę. 9314-6-6

Budka z węglem dobrze prosperująca jest do odstąpienia wraz z mieszkaniem, Nowo-Zarawska 45. 9635-2s-2

Buraki pasternie do sprzedania 100 korcy, Szosa Pabianicka, Rokicie 47, Gogoleski. 9695-1

Człowiek młody z 4-o klasową wykształceniem, poszukuje jakiegokolwiek posady. Łaskawe oferty proszę składać w Rozwoju sub. „Kawaler” 9670-2-1

Chłopiec umiejący czytać i pisać potrzebny do kantoru. Piśmienne oferty składać w administracji Rozwoju pod lit. „K. J.” 9614-3sp-2

Do wydzierżawienia lub sprzedania zaraz posesya po ogrodniku 11 morg z zabudowaniem w tem 500 drzew owocowych w Zduńskiej Woli, Opatenin. Bliższa wiadomość: Konstanyńska 67 uKwiecińskiego. 9645-3-2

Chłopiec dobrej rodziny mający ukończoną praktykę piekarską chce go oddać do cukierni dla dalszej praktyki. Oferty proszę składać w Rozwoju p. t. „Cukiernia”. 9660-3cs-1

Chłopiec porządną rodziców do terminu do rzeźniaka może się zgłosić do Heidricha ul. Widzewska № 136. 9656-2-1

Dobrze wykwalifikowani czeladnicy krawieccy mogą się zgłosić, Główna 33, Józef Kuroch. 9683-1

Dziewczynka z inteligentnego domu potrzebna do wspólniej nauki. Kurs klasy wstępnej. Wiadomość: Piotrkowska 108 m. 7, między 3-5. 9676-1

Do sprzedania zaraz: dwa konie, 15 siodeł, dwa artyleryjskie furgony, stare żelazo i dwa powozy, Nowo-Cegielniana 51. 9662-2-1

Do sprzedania lub wydzierżawienia dom z piekarnią, dużym placem i ogrodem w Rudzie. Cena przystępna. Oferty: „Ruda” 9664-3-1

Do sprzedania sklep, magiel i meble z powodu wyjazdu, ul. Widzewska 147. 9666-3-1

Fortepian krótki, czarny, gabinetowy w dobrym stanie ul. Krótko-Drewnowska № 10, m. 1. 9667-1

Frontowy sklep, pojedyncze pokoje i pokój z kuchnią zaraz do wynajęcia, Składowa 25. 9581-3-3

Fisharmonia jest do sprzedania mało używana w dobrym stanie, ulica Sosnowa 17 m. 22. 9805-3-3

Gramofon z płytami do sprzedania, Spacerowa 57-18.

Jest do wynajęcia hotel Rzym-ski, ulica Mikołajewska № 59. Szczegółowe wiadomości u właściciela domu. 9557-3cs-3

Jest do oddania na własność rodzinie chrześcijańskiej chłopczyk tygodniowy niechrzczonego, zdrowy, Bałuty, Aleksandrowska № 66 m. 4. 9537-3-3

Krawcowa zdolna z krojem poszukuje szycia w domach prywatnych, Gubernatorska 5 m. 19. 9533-3-3

Krawcowa zdolna poszukuje szycia w domu prywatnym lub u siebie. Oferty piśmienne. Widzewska 109 m. 4. 9637-2s-2

Kotlarze żelazni potrzebni na wyjazd zaraz. Dowiedzieć się: Widzewska 83 u p. Chwałwickiego. 9621-2-2

Kawiarnia dobrze prosperująca do sprzedania. Wiadomość: Konstanyńska 19 w piekarni. 9623-3-2

Lokal na sklep rzeźnicki z warzaniem i piwnicą do sprzedania, ulica Składowa nr. 24. 9502-3cs-3

Maszynę do szycia tylko najlepiej kupić, Widzewska 119 m. 14, I piętro, front. 9648-2-2

Młoda paniuszka z szyciem mająca złożyć 50 rubli kaucyi. poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty w adm. Rozwoju pod „Panienka”. 9618-3-2

Młoda inteligentna osoba poszukuje zajęcia w biurze. Oferty pod lit. „S. K.” proszę składać w admistr. „Rozwoju.”

Mieszkanie wspólne dla dwóch panów, Przejazd 14. 9679-1

Maszyny 2 Singera, pięknie szyć, nożna 18 rb., ręczna 10 rb., Piotrkowska 105 m. 5. 9693-3-1

Magle do sprzedania, Targowa 55. 9671-2-1

Mieszkanie wspólne zaraz dla dwóch mężczyzn przy samotnym, Gubernatorska nr. 20-10. 9573-3-3

Magle nowe do sprzedania, ul. Zierska 24. 9464-6wc-3

Obiady wykwinne w prywatnym domu dla osób inteligentnych, od godziny 12½ do 3-ej, Piotrkowska 124-10. 8641-12swcs-1

Obiady prywatne. Nawrot nr. 5, m. 29, prawa oficyna. Tamże są 2 pokoje umeblowane do wynajęcia z całodziennym utrzymaniem. 9412-3s-3

Okazywał Sklep spożywczy do sprzedania lokal tani. Oferty w adm. Rozwoju pod „Sklep”. 9523-3-3

Potrzebny uczeń fryzjerski Górny Rynek 3. 9518-5-3

Potrzebna pielęgniarce. Wiadomość w lecznicy, Podleśna 15. 9493-2-3

Potrzebny chłopiec 15-to letni do tapicera, Rozwauowska 14. 9678-1

Potrzebna służąca w średnim wieku, Tramwajowa 15 pierwsze piętro na prawo. 9681-1

Potrzebna zdolna pracząca i prasowaczka na koszule i drobniaki, ul. 9700-1

Potrzebna zdolna koszularka, ulica Mikołajewska № 15, B. Osrodek. 9692-3-1

Potrzebne zdolne staniczarki do pracowni sukien „Maryi” Konstanyńska nr. 53. 9687-2-1

Pralnia dobrze prosperująca jest zaraz do sprzedania, ul. Radwańska nr. 47. 9689-3-1

Pralnia do sprzedania w dobrym punkcie, ulica Zawadzka nr. 22, Bałuty. 9683-2-1

Potrzebna paniuszka do prowadzenia kantoru z kaucją 50 rub. Piotrkowska 109, biuro nauczycielskie Ludwińskiej. 9682-2-1

Poszukuję lekcyj prywatnych. Udzielam lekcyj uczniom młodszym klas średnich zakładów naukowych i przysposabiam do egzaminów oraz na świadectwa. Oferty składać w redakcyj Rozwoju sub. „W. D.” 9684-2-1

Pokój, oddzielne wejście, odnajmę zaraz, lub za korepetycje, Nawrot 72-5. 9519-3cs-3

Poszukuję się lokatorki do wspólnego pokoju, Andrzeja 11, pensjonat. 9520-3-3

Potrzebny spółnik z 1500 r. do korzystnego interesu „Asynzyjnego” wiadomość Nowo-Krótką 6 w sklepie przy Pałanińskiej szosie. 9651-2-2

Pisownia do wynajęcia od 1 stycznia Rzgowska 46 wiadomość u właściciela domu. 9632-3-2

Przyjmuje strojenia reperatury fortepianów i pianin ul. Południowa 40 m. 2. 9644-3-2

Paniuszka znająca języki: polski, rosyjski i niemiecki, umiejąca szyć, poszukuje posady do sklepu, do wyreżenia pani zajęcia się dziećmi i t. p. Oferty składać w Rozwoju pod „Sierota”. 9603-3-3

Potrzebna służąca z praniem, uczciwa, lubiąca porządek. Zgłaszać się Przejazd 16 m. 21, trzecie piętro. d.o.d. 9674-1

Poszukuję posady agenta-inkasenta. Mogę złożyć 500 rub. kaucyi. Łaskawe oferty proszę składać w adm. „Rozwoju” pod „500”. 9455-3cs-3

Potrzebna zaraz nauczycielka lub nauczyciel do przysposobienia do 5-ej klasy handlowej i do pomagania młodemu rodzeństwu. Oferty w adm. Rozwoju pod lit. W. K. 9594-2-1

Potrzebna zaraz zdolna chemiczka, Południowa nr. 30. 9636-3-2

Potrzebna zaraz szwaczka do zakładu pogrzebowego E. Puszy i S-ka, Przejazd nr. 22. 9613-3-2

Potrzebny lokal od 1 kwietnia składający się z 1 sali i 3-ch mniejszych pokojów w śródmieściu. Oferty: Stow. drukarzy, ul. Przejazd 12. 9306

Powóz do sprzedania bardzo tanio w dobrym stanie, Częstochowska № 3 m. 12. 9654-3-1

Potrzebny korepetytor dla przygotowania chłopca do III-ciej klasy gimnazjum rządowego, Mikołajowska 69 m. 27. 9663-1

Przybłąkały się dwie bure kotki. Odebrać można: Cmenarna № 10. 9659-2-1

Prawiunile tanio sprzedam z powodu zmiany interesu, Przejazd 45. 9665-3-1

Potrzebuję chłopców do terminu lub do usługi od lat 15, Andrzeja 3, Magazyn mebli koszykarskich, Przybyszów. 9206-3s-3

Pradical“ masę poleca się od reumatyzmu, egzemy, skrutiłow, hemoroidów, ran, oparzenia i wszelkich chorób skórnych. Ządać w aptekach i składach aptecznych. Kantor w Łodzi, Piotrkowska № 10, telefon 21-91. 6191-20s-17

Sklep korzenny do sprzedania przy ul. Ludwiki (Luiza) nr. 57 z powodu śmierci bardzo tanio. 9594-3-3

Sklep z pokojem do wynajęcia od 1-go stycznia, Orla nr. 10. 9595-3-3

Sklep do sprzedania z powodu wyjazdu zaraz, Senatorska 16. 9607-3-3

Sklep do sprzedania w dobrym punkcie przy fabrykach zaraz albo od nowego roku, wiadomość ul. Milsza 59 u stróża. 9629-3-2

Sklep do sprzedania spożywczo-dystrybucyjny w Wilczym za niciarnią Mazowiecka № 36. 9627-2-2

Sklep tanio do wynajęcia w Karpolewie. Wiadomość Milsza 58 u portyera. 9609-3-2

Sprzedam narzędzia ślusarsko-fabryczne Radwańska 40 m. 29. 9532-3-3

Sklep kolonialny w dobrym punkcie, do sprzedania ul. Zgierka nr. 23. 9534-4-2

Sprzedam nowy, dwupiętrowy dom, obok plac narozny przeciw dworca Łódzkiego w Koluszkach, również plac przy ulicy Jasnej w Częstochowie. Wiadomość: Kazimierz Nowacki, Zawiercie, 8650-10ws-0

Sklep z mieszkaniem zaraz do wynajęcia przy ul. Gubernatorskiej nr. 41. Wiadomość u gospodarza, Zawadzka nr. 19, m. 23, Igielnik. 9578-3s-3

Tanio udziela się lekcyi na skrzypcach, fortepianie, wiolonczeli, Przejazd 39, prawa oficyna, 2-gie piętro. 9669-2-1

Udzielam lekcyj na mandolinie po 25 kop. lekcyja Staro-Zarawska 65 m. 55. 9635-3-2

Zaraz do sprzedania sklep spożywczo-dystrybucyjny z powodu nieprzewidzianych okoliczności Widzewska № 84. 9560-3-3

Zaginął pies zółty (boks) wabi się Dunaj ma ucięte uszy, długi ogon, odprowadzenie za nagrodą 3 rubli do stróża Senatorska 12. 9595-3-3

Zęby sztuczne stare złote, płatynę kupuje, płace dobrze ul. Brzezińska 55-24, Zelewska. 9674-1

Z powóz w dobrym stanie do sprzedania. Wiadomość ulica Widzewska № 133. 9637-2-1

Z 1 lub 2 pokoje umeblowane w eleganckim mieszkaniu z wygodami do wynajęcia, Juliusza 42, front, 1-sze piętro, blisko Przejazdu. 9697-3ss-1

Z Sklepy z mieszkaniem do wynajęcia od 1 stycznia, spożywczy i piwary, mogą być na inny interes. Wiadomość ul. Andrzeja № 55 u stróża. 9237-3s-3

Z 2 pokoje z kuchnią, z wygodami od 1 stycznia do wynajęcia, ulica Juliusza nr. 13. 9457-3s-2

Z 3 pokoi z kuchnią z wygodami: elektryczne oświetlenie, klozet, posadzki, sztukaterie, spiżarka, pokój dla służki, dwa przedpokoje, dwa balkony, front, 1 piętro. Cena 675 rb. Tamże 3 sale fabryczne z siłą elektryczną, odpowiednio na każdy warsztat, a także różne drobne mieszkania tanio do wynajęcia. Zaraz lub od 1 stycznia, Widzewska 146. 9504-3-3

Z 50 rubli dam za wyrobienie posady bufetowego lub kelniera. Oferty: admin. Rozwoju pod „50”. 9635-2-1

Zagubione dokumenty.

Antoni Szafarczyk zgubił kartę od paszportu wydaną z fabryki K. Anstadta. 9619-3-2

Aнна Kowalska zgubiła kartę od paszportu, wydaną z fabryki Stolaroffa. 9669-1

Gustaw Stacharowski zgubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Szprejgena. 9735

Gowarczyc Wawrzyniec zgubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki K. Scheibera. 9671-1

Jan Rabencki zgubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Edwarda Schwarczuleca. 9658-3-1

Kazimiera Babuszewska zgubiła paszport, wydany z m. Zgierza. 9661-3-1

Maryanna Goczon zgubiła paszport, wydany z gm. Morawica, gub. kieleckiej. 9690-3-1

Stefan Cibki zgubił paszport, wydany z gminy Lagiewniki, pow. Łódzkiego. 9653-1

Stanisława Tolak zgubiła paszport wydany gminą Falenty gub. Warszawska i powiat. 9524-5-5

Zaginął paszport na imię Marcina Urbaniaka gm. Niemierłów pow. Tureckiego i gub. Kaliskiej. 9630-3-2

Zaginął paszport na imię Maryanny Krajewskiej, wydany z gminy Dąbrowa Rusiecka pow. Łaskiego. 9612-3-2

Zaginął paszport, wydany z gm. Radogoszcz na imię Weroniki Kachanowicz. 9649-3-2

Zaginął paszport, wydany z gub. Łubelskiej pow. Chelm gm. Krzywiarki na imię Franciszki Nowickiej. 9542-3-3

Zaginął paszport wydany z magistratu m. Soanowlec pow. Będzińskiego na imię Jana Platek. 9578-3-3

Zaginął paszport na imię Marcina Urbaniaka, gm. Niemierłów, pow. tureckiego, gub. kaliska. 9630-1

Zaginął paszport na imię Wiktorji Kempnińskiej, wydany z miasta Włocławka. 9675-3-1

Yopki męskie 7.90
na waciu

Yopki futrzane 18.50

Palta zimowe 16.50
i droższe.

Futra męskie
w wielkim wyborze.

Schmechel i Rosner
PIOTRKOWSKA 100. 5000

Adrzej Barczyński zgubił paszport wydany z gm. Wola-Węzykowska gub. Piotrkowskiej. 9602-3-3

CASINO

Od dziś Soboty dnia 2 listopada
Jedyny egzemplarz na Królestwo!!!
 Arcydzieło sztuki kinematograficznej w wykonaniu najwybitniejszych
 zjednoczonych artystów Francji (Film d'Art).
 Według nieśmiertelnego utworu
„Les Misérables” Wiktora Hugo
WĘDZNIICY
 I-sza i II-ga epoka Jean Valjean i Javert Orkiestra koncertowa
 w 6-ciu wielkich częściach. Demonstracja obrazu trwa 2 godziny. 4172
 Od czwartku 7-go listopada demonst. będą: III i IV epoka „Wędzników”

Od 1 stycznia 1913 r. jest do

wynajęcia Lokal

narozny przy zbiegu trzech ulic, odpowiedni na sklep, skład apteczny lub aptekę, wraz z mieszkaniem oraz suterynami, przy ulicy: szosa Pabianicka Nr 20 bliższa wiadomość tamże. 4118

Polecany na sezon bieżący znana u nas, **pierwszorzędną pracownię konfekcyjną damskiej** Drabikowskiego, Piotrkowska Nr 163. Futra, okrycia, kostyminy i palta zimowe wykonywa z własnych i powierzonych materiałów ściśle stosując się mody. **Ceny przystępne.** 4082

Zarząd Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy Pracowników Przemysłowo-Handlowych, gub. Piotrkowskiej niniejszem zawiadamia, że w sobotę dnia 16 listopada r. b. o godz. 6-ej wieczorem, w lokalu własnym Stowarzyszenia Zielona Nr. 15 (róg Wólczńskiej) odbędzie się

Nadzwyczajne Ogólne Zebrania

Członków Stow. prawomocne bez względu na ilość obecnych.
PORZĄDEK DZIENNY NASTĘPUJĄCY:

- 1) Wybór prezydium;
- 2) Odczytanie protokołu z ostatniego nadzwyczajnego Ogólnego Zebrania;
- 3) Odczytanie nowej zatwierdzonej Ustawy Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy pracujących w przemyśle i handlu m. Łodzi;
- 4) Wybory:
  - a) w myśl § 52 nowej Ustawy — 12 członków Zarządu na 3 lata;
  - b) w myśl § 53 nowej Ustawy — 8 zastępców Członków Zarządu;
  - c) w myśl § 42 nowej Ustawy — 5 członków Komisji Sprawdzającej.
- 5) Wnioski Członków (które powinny być złożone Zarządowi na 3 dni przed Ogólnym Zebraniem). 3427

200 korcy marchwi karoty wybieranej.
300 korcy marchwi pastewnej.
500 pudów chrzanu b. ładnego i pietruszka do sprzedania zaraz. Dom Rzerzęcycze przez Kłomnice, st. dr. żel. W. W. 4162

ZAWIADOMIENIE.

Niniejszem podajemy do publicznej wiadomości, że cegielnia spółkowa pod firmą **P. Kluka W. Szer i S-ka** w Rokicju St. z dnia dzisiejszego, przez wystąpienie ze spółki P. Klukiego, spółka nadal istnieje będzie pod firmą **A. Holi, W. Szer i Ska**. Z poważaniem właścicieli **A. Holi, W. Szer, Łódź, d. 14 paź. 1912**
L. SUWALSKI. 4150

Odnaczone **ZŁOTYM MEDALEM** na WYSTAWIE w ROSTOWIE, **Warszawska szkoła kroju i szycia Apolonii Kopydłowskiej**

dyplomowanej uczennicy paryskiej akademii kroju. Wydaje patenty i dyplomy z prawami zakładania pracowni szkół. Nauka gruntowna i predka, prowadzona dwoma systemami; uczennice nabierają wprawy i gustu przy pracowni sukien. Nauka mierzenia, pasowania i modelowania. Kurs wieczorny po cenach znizonych; w kompletach połowa ceny. Nauka kroju teoretyczna 10 rubli. Zapis uczennice w każdym czasie. **po skończonym kursie uczenice otrzymują passy.** Sprzedaż form papierowych, żurawki i manekinów. Przyjmuje się suknie i kostyminy do krajania i pasowania. **Łódź, ul. Piotrkowska Nr 115. Filia: Bałuty, ul. Zgierska 54.**

Zawiadomienie.

Niniejszem zawiadamiam, iż otwarcie szkoły tańców A. Klonowicza przy ulicy Średniej 11, nie odbędzie się w tym sezonie, a to z powodu panującego kryzysu i nadal spodziewanego jeszcze większego kryzysu. Z poważaniem A. Klonowicz, dypl. nauczyciel tańców, Cementarna 8. 4104

Resztki damskie

chustki ciepłe, barchany atakże skóra ang. 40 kop. na męskie ubrania 45 kop. plusze 75 kop. łokieć.

Widzowska 83 m 26. 3756

O sprzedania

apteczny skład pod Łodzią, na dogodnych warunkach. Interes bez ryzyka. Oferty w administracji Rozwoju, dla „M. E.” 4110

KUPIĘ DOM

w Łodzi do 24,000. Proszę o ofertę cenę i warunki, pod adresem: two wykluczone. Oferty pod „K. K.” 4111

Masażysta i specjalista kąpieli leczniczych. Długoletni współpracownik pierwszorzędnych zakładów kuracyjnych krajowych i zagranicznych.

Juljusz Stodziński
 Uczeń profesora Sabładowskiego, Łódź, **Widzowska Nr 94, m. 4, róg Nawrot.** 3992

Tanio do sprzedania.

dom drewniany 2-piętrowy z 1-0 piętrową oficyną nowe z 33-miu mieszkan. Blisko przystanku tramwaj Zgierskich. Wiadomość: ul. Długa 59, Busse, od 1—3 pp. 4096

Maszyny do pisania dobre **OKAZYJNIE** do sprzedania:

„Smith Premier”	Rb. 185.
„Continental”	135.
„Under wood”	125.
„Remington”	95.
4006 „Bennett”	50.

S. Bienkowski, ul. Piotrk. 41.

SKOŃCZONY PRAWNIK

udziela lekcji, przygotowuje do szkół oraz na świadectwa. Oferty składać w administr. Rozwoju sub. „Prawnik”. 3848

Skład fortepianów, pianin i gramofonów **Chodkowskiego**
 Mikołajewska 25, telef. 24—55. Sprzedaż, strojenie i reparacja za gotówkę i na raty. 4074

Reprezentacja firmy **J. Kerntopf i Syn.**

Zawiadomienie.

Doniesiono nam, że tutejsi wyrabiacze cukierków maitowartościowych, podszywają się pod naszą firmę. Uprzejmie prosimy W. W. Panów odbiorców i konsumentów naszych, o zwracanie uwagi przy zamówieniach na firmę, oznaczoną na każdym karmelku.

Z wysokim poważaniem

Łódzka Parowa Hygieniczna fabryka wyrobów cukierniczych
S. Karczewski i S-ka
 PIOTRKOWSKA 197.

4168

ALTANA

dla muzyki, na wystawie rzemieślniczej, jest do sprzedania. Obejrzeć można w ogrodzie miejskim przy ul. Dzielnej. Bliższa wiadomość: **ulica Główna 40 m. 6.** 4140

Sklep zaraz do wynajęcia. Róg Nawrot, Juliusza 19. **I pokój zaraz.**
3 pokoje z kuchnią, wszelkie wygody, elektryczne światło, od 1-go stycznia. III-cie piętro. Juliusza 19. 4094

Sypialnia mahoniowa najnowszego fasonu, biurko dębowe amerykańskie

do sprzedania

u stolarza niedrogo. Wiadomość: **Krzowska 53, skład win.** 4108

Uczeń gimnaz., występujący z 5-ej klasy w celu zapoznania się z praktyką biurową, przyjąłby posadę w banku lub t. p. **bezpłatnie.** Łaskawe zgłosz. pod adres: **W. Lipiński, Widzowska 47-1.** 4120

Dawno istniejący lokal na

PIWIARNIĘ

jest do wynajęcia z warsztatem rzeźniczym. Wiadomość: **ulica Krucza 28** gospodarza. 4123

O sprzedania

drzewka owocowe i parkowe w wielkim wyborze, od 40 kop. poleca zakład ogrodniczy **Kończakowskiego, Piotrkowska Nr 83.** 4154

Pokój sypialny, gabinet męski i pokój dziecienny wyrobu zagranicznego oraz różne

MEBLE

do sprzedania; wiadomość ulica **Piotrkowska 275 m. 3** 4160

Do wynajęcia!

zaraz lub od stycznia 1913 roku 2 pokoje z kuchnią, obszerne widne i słoneczne (parter) odpowiednie na kantor lub t. p. oraz różne mniejsze lokale wiadomość **PIOTRKOWSKA 103, u radcy lub stróża domu.** 41581

Jest bardzo tanio do sprzedania

KORA

sosnowa i drobne odpadki drzewa, odpowiednie do wędzarni, jak również do palenia w piecach i pod kotłem, **Podleśna Nr 31, „Przemysł Drzewny”.** 4152

Frontowe mieszkanie z balkonem, dwoma wejściami i widokiem na ogród, składające się z 2 dużych pokoi, przedpokojem i kuchnią na 2 piętrze tanio

DO WYNAJĘCIA

zaraz lub od stycznia ul. Mikołajewska 40 m. 5. 4156

Przejazd Nr 8.

Warszawy. **Telef. 17-14**

Dr. FRANCISZEK

KOZIOLKIEWICZ

mieszka obecnie Przejazd Nr 8, front, 1-e piętro.

Przyjmuje od 9 —12 i od 6—8 w.

SPECYALISTA 2897

chorób skórnych, wenerycznych i niemomy płciowej

Dr. LEWKOWICZ

Powrót, Konstantynowska 12.

Przy syphilisie (zastosowanie preparatu „666” I, „911”, od 6—1 i 8—3, dla Pań od 5-6 w Niedziele 9-3. Osobna poczekalnia.

Dr. med. W. KOTZIN

powrót, UI PIOTRKOWSKA 71

Choroby skóry i płuc,

przyjmuje od godz. 10—11 rano

i od 4—6 pp. 2763r

Nr telefonu 21-19

Dr. Jelnicki

ul. Andrzeja 7. — **Tel. 170.**

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.

Godziny przyjęć: panowie od godziny 9—11 r. ; od 6—3 po poł., panie od 4—5 po poł. w niedziele i święta od g. 8 do 12 rano. 1467r

LEKARZ-DENTYSTA

Ad. Zadiowicz

Przyjmuje Piotrkowska 120,

telefon 14-03. 2359

DR. H. Rueger

Nawrot Nr 1.

Choroby wewnętrzne.

Przyjm. p. poł. 4—6. 5820

Dr. med. Leyberg

Ch. skóry, weneryzja i moczopł.

Godziny przyjęć: 10—1 i 6—8

Dla pań 5-6 poczekalnia oddzielna

W niedziele od 8—1-ej.

Krótka 5, telef. 26-50. 1887

Parowa chemiczna pralnia i farbiarnia. Pralnia i prasownia bielizny

KEILICH i GOLDA, Łódź,

Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić Szan. Publiczność, że zaprowadziliśmy jako specjalność:

pranie i prasowanie męskiej bielizny,

powierając przyjmowanie i wydawanie takiej bielizny filiom naszym. Dzięki odpowiednim urządzeniom technicznym, jesteśmy w możności wykonywać polecenia pośpiesznie po cenach, jak niżej:

GENY:	Kołnierze zwyczajne za sztukę . . .	3 kop.	Koszule kolorowe za sztukę	18 kop.
	Kołnierze podwójne i klapkowe za szt. . .	4 " "	" z mankietami, za sztukę 20 "	
	Mankiety za parę	6 " "	" białe, za sztukę	20 "
	Półkoszulki za sztukę . . . . . od 5-8		" z mankietami, za sztukę 22 "	
	Półkoszulki z kołnierzem za sztukę . . .	10 " "		

Upraszając przekonać się o dobroci naszej roboty, honor mamy kreślić się Z poważaniem

Keilich i Golda.

FABRYKA:
Wólczańska nr. 257,
Tel. 2321.

FILIE:
Piotrkowska 165. Benedykta 26.
Główna 52. Zawadzka 16a.
Dzielnia 36. Wschodnia 60.

Lecznica D-ra S. Steinberga

BENEDYKTA № 3. Telefonu № 23-52.

(Stosowanie fizykalnych metod leczenia)

Orthopedyja. Mechano-terapia (skreywienia kregostupa, choroby stawów, mięśni i kości). Gimnastyka lecznicza. Pracownia przyrządów ortopedycznych.

Gabinet Roentgenowski. Prześwietlenie i fotografowanie. Leczenie chorób skórnych.

Gabinet elektro-terapeutyczny. Arsonwalizacja. Stosowanie prądów stałych; przerywanych i sinusoidalnych. Elektroliza. Choroby nerwowe

Gabinet światłoleczniowy. Kąpiele świetlne w gorącym powietrzu. Kąpiele 4-komórkowe (vier Zellen-Bad).

WARSZAWSKA KONKURENCYA.

Wielki sezonowy podarek w magazynie OBUWIA

J. Gottlieba, ZIELONA № 5.

z wdzięczności dla Sz. Klienteli, każdy klient zostaje odfotografowany, dostaje 2 fotografie slicznie wykonane darmo.

Na nadchodzący sezon zaopatrzylem magazyn mój w wielki wybór różnego obuwia po cenach niżej podanych. 5988

Buty lakierowane	8. —	Weszelkie obstalniki i repara- cye wykon. się starannie po cenach przystępnych.
" szagrynowe	7. —	
Kamaszki męskie lakier.	5.25	
" " gemz.	5. —	
" " chrom.	4.75	
Kamaszki męsk. hamb.	4.25	
Damskie buciki lakier.	5. —	
" " giemz.	4.50	
" " chrom.	4. —	
" " hamb.	3.50	

Dla dzieci, matek, rekonwalescentów, osób nerwowych i starców, FOSMOZA zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie ząbkowania i rośnięcia. 5415

Liczne opinie pp. Lekarzy, Ordynatorów szpitali dołącza się do każdego pudełka. Dostać można wszędzie. Cena pudełka 1 rb.

Sprzedaż hurtowa u W-go GUSTAWA ROSENTHALA, Mikotajewska 18. 8801

Do wynajęcia 5419

od 1-go Stycznia 1913 r. mieszkanie, składające się z 3-ch pokoiów, kuchni, przedpokoju i alkowy, ul. Długa № 45. Wiadomość: ulica Długa № 47.

MASZYNY DO SZYCIA
KOMPANII SINGER

MASZYNY
RĘCZNE
OD 25 R.

MASZYNY
NOŻNE
OD 40 R.

WYPŁATA RATAMI OD 1 RUB. TYG.

679

Dr. H. Szumacher

Choroby wewnętrzne i skórne.
Mawrot 2.

Przyjmuje od 8-10 i pół i 6-8 po poł.,
panie od 5-8. W niedziele i święta od
8-1 po poł. 876r.

Dr. H. Sadtowski

Piotrkowska 120.

Przyjmuje z chorobami wewnętrz-
nymi (spec. żołądka i kiszki).
Codziennie od 8-10 rano i od 5
do 7 po poł. Telef. 23-10. 259

Dr. LITMANOWICZ

Krótką 12.

Choroby nerek, pęcherza,
cewki i t. p.

Przyjmuje do 10 rano i od 4-8.
Telefon 18-61. 3011

Choroby uszu, nosa i gardła

Dr. B. CZAPLICKI

ordynator szpitala Anny-Maryi.
Piotrkowska № 120.
Przyjmuje od g. 11-12 rano i od
5-6½ p. p. w niedziele i święta
od 10-11 rano. 5474

Dr. M. PAPIERNY

AKUSZER I SPECYALISTA
CHOROBY KOBIECYCH
ulica Południowa Nr. 23
Telefon 16-85.

Przyjmuje do 11 rano i od 4½
do 6½ po poł. 3551

Dr. A. S. Tenenbaum

przeprawał się na ul.
Piotrkowską 145, Telef. 24-16

Przyjmuje z chorobami wewne-
trznymi, żołądka i kiszki.
Przvim. od 8-9 r. 15-70 0

Choroby weneryczne
skórne i moczopłciowe

Dr. Stanisław Piekarski

PIOTRKOWSKA № 115.
Przym.: od 9-10 rano i od 5-8
wiecz., kobiety od 4-5. 1351-r.

Dr. S. SZNITKIND

Średnia № 2. 1117

Choroby skórne, (włosy), i mo-
czopłciowe, kosmetyka lekarska,
weneryczne

Przyjmuje od 8-11 do 2-11 po poł. i od
4 i pół do 9 w., damy od 4 i pół do 6-11

Lekarz-Dentysta

A. Teplicki

Piotrkowska 121, I-e piętro
Od 9½ do 2; od 4-8. 2451

Dr. Wacław Bernard

CHOROBY WENERYCZNE,
SKORY, DRÓG MOCZOWYCH
Przeprawał się na ul. Spa-
cerowa № 40, przy Andrzeja.
10-12½ r. i 5-7½ w. 1483

Dla tych, którzy cierpią na kaszel, bron- chitis, katary i przeziębienia zadawnione.

„Mogę z czystym sumieniem zaświadczyć, że kapsułki dzieg-
ciowe Guyota są faktycznie środkiem skutecznym i działającym nad-
zwyczaj silnie przy tych cierpieniach, przeciw którym są zalecane.

Już od kilku lat cierpiełem na chroniczny kaszel, który roz-
poczynał się regularnie każdej jesieni i który podczas zimy wzma-
lał się do tego stopnia, iż dla poprawienia zdrowia nie wystarcza-
ło mi nawet całego lata, choć wyczerpujący ten kaszel nie porzu-
cał mnie nawię i w tym czasie,

Podczas mej choroby przyniosły mi ul-
go tylko dziegciowe kapsułki Guyota, które
ze względu na swe działanie przewyższają
wszelkie inne środki jak syropy, pastylki
itp. Już po zażyciu tylko jednego fiakonu,
straciłem ten uporczywy kaszel, który czę-
sto przyprawił mnie o wymioty i dla kto-
regolej niejedną noc spędziłem bezsenne, dla-
tego też wyrażam tą wynalazcy całej me
uznanie.

Kuracja moja trwała tylko 10 dni; po-
wróciłem zupełnie do zdrowia, do którego
tak długo tęskniłem w przeciągu lat całych. Niechaj
ci, którzy znajdują się w tym samym stanie zdrowia co i ja, zwró-
cą się do tego środka, a pewien jestem, że i oni będą również nim
zachwyceni, kapsułki te bowiem przywrócą im spokojny i pokrpe-
piający sen i dobry apetyt, jedynę czynnik, mogące wzmacnić or-
ganizm. Wszystko to wyżej wymienione jestem gotów stwierdzić
pod przysięgą i niniejszem wyrażam wynalazcy kapsulek moje naj-
głębsze uznanie. Podpis: Franz Bergheim, w Kosslarn, Niemcy, 3
lutego 1906 r.”

Zażywanie kapsulek dziegciowych Guyota po 2-3 po każdym
jedzeniu, wystarcza do wyleczenia w krótkim czasie najporczyw-
szego kataru i najbardziej zadawnionego bronchitis. Zdarzały się
nawet wypadki uleczenia zdeklarowanej gruźlicy, dziegieć bowiem
wstrzymuje rozkład płuc przez tuberkuly, zabijając szkodliwe mikro-
by, stanowiące przyczynę tego rozkładu. Jest to bardzo proste
i wytłumaczone. Najłżejszy katar, o ile będzie zaniedbany, może
przejsć w bronchitis.

Dlatego też najlepiej walczyć z chorobą w samym jej za-
rodka, zażywając kapsułki Guyota, zawierające dziegieć, otrzy-
mawany ze specjalnego gatunku sosny norweskiej, która ro-
śnie w Norwegii. Kapsułki te przygotowują się podług przepisu
samego wynalazcy Guyota, czem tłumaczy się ta okoliczność, że
tylko te kapsułki są skuteczne, wszelkie zaś podrabiania są bez-
wartościowe. Kapsułki Guyota są okrągłe, wielkości grocha, dają
się lykć z łatwością z odrobiną wody. Są do nabycia we wszyst-
kich lepszych aptekach. Zachwalany w sprzedaży ten lub inny
produkt, zamiast prawdziwych kapsulek dziegciowych Guyota, na-
leży we własnym interesie odrzucać.

Żądajcie stanowczo, aby wam dano prawdziwe kap-
sułki Guyota. Ażby uchronić się od wszelkich pomyłek prosimy
zwracać uwagę na etykietę na fiakonie. Na prawdziwych kapsu-
kach Guyota znajduje się napis wynalazcy Guyot grubem i twardym
pissem oraz podpis tegoż w trzech kolorach: fiołkowy, zielony
i różowy na akos etykiety, również adres laboratoryum: Dom Han-
dlowy L. Frère 19. rue. Jacob, Paryż.

Prócz tego należy pamiętać, że prawdziwe kapsułki Guyota
nie są czarne, przeciwnie zaś nadzwyczaj białe i na każdej kap-
sulec odtworzony podpis „GUYOT”. Cena kapsulek Guyot 1 rb.
25 kop. za fiakon.

Kuracja kapsułkami Guyot wynosi mniej, niż 10 kopiejek
dziennie, a wyzdrowienie zapewnione.

P. S. Osoby, które nie mogłyby polykać kapsulek, mogą je
zastąpić Smołą Guyota w stanie płynnym, biorąc to lekarstwo
w szklance wody, lub innego płynu do picia, którego wleją zawar-
tość jednej łyżeczki od kawy; skutek zbawiający tego środka będzie
ten sam jak zażywanie kapsulek i uzdrowienie nastąpi niezawodnie

Cena płynnego dziegciu GUYOT 1 rb. 10 k. za fiakon.

Sprzedaż w składzie; Dom Handlowy L. Frère, № 19, ulica
Jacob, w Paryżu i we wszystkich lepszych aptekach całego świata.

Do nabycia w większych aptekach i składach
aptecznych.

Wiadomem jest całemu światu,

że na **PIĘGI, PRYSZCZE, WAGRY, mokre i suche LISZAJE, KROSTY** i wszelkiego rodzaju **nieczystości skóry** jest wiele różnych środków, lecz skutecznie działających bardzo mało. Kto chce otrzymać prawdziwie radykalny środek kosmetyczno-**lecniczy**, niech żąda **rozpowszechnionego i uznanego** przez powagi lekarskie

MYDŁA ks. KNEIPPA

z powyższą etykieta i napisem na każd. etyk. re-
prezent. Bez tego podp.—falsyfikaty. Po 40 k. ka-
wałek sprzedają wszystkie apt., skl. apt. i perfu. erye.
Reprezentant: **Miodówiec, Warszawa, Graniczna 6.** 1591

AKUSZERKA

Stefania Milewska

mieszka obecnie ulica Pań-
ska 75, dawniej Konstanty-
nowska 49. 4124

Zagraniczne paszporty

Na mocy pełnomocności wy-
rabiam zagraniczne paszporty,
widy, wizy i metryki. **D. Krug-**
man, Andrzeja 38 m. 7. 4130

Baczność!

Ostrzegamy wszystkich, że ory-

**Dla każdego
nadaje się**

buljon MAGGI® w kostkach.

Polany jedynie wrzącą wodą
wydaje natychmiast smaczny
buljon, używany jako znakomity

Ogólne Zebranie Członków Towarzystwa „WIEDZA”

odbędzie się w sobotę 9 listopada o godz. 7 wiecz. w sali Tow. Krajoznawczego, Piotrkowska 91 (lewa oficyna drugie piętro.)

Wiedeń — Łódź

W piątek, dnia 1 i w niedzielę, dnia 3 listopada na placu sportowym **Srebrzyńska 37/39** odbędą się bez względu na pogodę (5 minut od starych cmentarzy)

2 Gry Konkursowe w piłkę nożną Ottakringer Sparta Wiedeń — Łódzka drużyna reprezentatywna

Rozpoczęcie gry w obydwóch dniach prac. 1/3 po południu. **Ceny miejsc:** Kupon do łoża 1.25 kop. Siedzące miejsca. — 75 kop. Wejście — 40 kop., dla uczniów 30 kop. Bilety wcześniej nabywać można u Braci Schwalbe: Piotrkowska 85 i w księgarni I. Winkopfa: Piotrkowska 146 po cenach następujących niższych: kupon do łoża 1.—; miejsce siedzące 60 kop.; Wejście — 30 kop., dla uczniów 20 kop.

4084 Zdjęcie kinematograficzne teatru „Casino”. Bufet na miejscu.

Nowości na sezon jesienny i zimowy Kto chce!!!

tanio i dobrze kupić, niech śpieszy do składu sukna i kortów

W. Grossmana, DZIELNA I.

UWAGA: ceny konkurencyjne.

3852

ŻYRANDOLE Elektryczne i Gazowe

Najnowsze modele, ceny fabryczne.

Fabryka lamp i wyrobów brązowych

Władysław Henig i S-ka w Łodzi,

telef. 24.32

Skład fabryczny, ul. Piotrkowska № 29, telefonu 24-31.

Wyłączna sprzedaż wyrobów platerowanych fabryki

Bracia Henneberg, Warszawa.

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.

Ogólnie znana lecznica zębów lekarza d-ty H. Pruss.

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu. Specjalne laboratorjum techniczne do wprawiania sztucznych zębów. Plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty. Reparacje sztucznych zębów na poczekaniu. Ceny bardzo niskie.

1395

Lecznica chorób oczu

ze stałymi łożkami d-ra B. DONCHINA, okulisty

Piotrkowska 69, tel. 28—39.

Przyjęcia chorych na stałe. Godz. przyjęć w ambulatorjum od godz. 10 — 12 rano i od 4 — 7 pp.

2635

Rosyjskiego języka

podług znakomitej a łatwej metody udzielam konwersacji, gramat., koresp. handl. etc. Niebywałe postępy. Poważne infor. Dyplomowana nauczycielka. CE-GIELNIANA 9, m. 2, na parterze od frontu.

4060

Nowo utworzona lecznica chorób zębów i jamy ustnej

Lekarza-dentysty

St. DĄBROWSKIEGO

Specjalna pracownia zębów sztucznych, koron i mostków złotych pod kierunkiem technika dentystycznego **C. Perkisa**. Wszystkie znane systemy plombowania zębów. Wyjmowanie zębów bez bólu. Regulowanie krzywo rosnących zębów. Ceny najniższe. Porada 50 kop. Godziny przyjęć od 9 rano do 8 w. bez przerwy. Tel. 25-89.

Piotrkowska № 127

róg Rozwadowskiej, nad apteką W-go Danieleckiego. 1623

Zjednoczone fabryki Wyrobów Ogniotrwałych

dawniej **C. KULMIZ**

Towarzystwo z ograniczoną poręką.

Główna fabryka: **Saarau** pod Wrocławiem, założona w r. 1850. Oddziały fabryk: **Mark-Redwitz** w Bawarii i **Malbstadt** (Czechy).

Wyroby na wielokrotnych wystawach premiowane.

Ogniotrwałe wyroby wszelkiego rodzaju;
Cegły szamotowe i Dinasowe;
Cegły odporne na działanie kwasów;
Płyty i Rurki.

Roczna reprodukcja około 120 milionów kgr. formowanych przedmiotów.—Robotników obecnie około 1500.

Reprezentant na Łódź i okolice:

B. Łoziński, Łódź — Pasaż Szulca nr. 3.
Telefon 547. 1845

FABRYKA SZTUCZNYCH LIŚCI I KWIATÓW W. P. Poszepczyńskiego

Zatwierdzona przez władzę wyższą na Szkołę Rzemieślniczą kwiatów i liści sztucznych w Łodzi, ulica Długa Nr. 105.

Przyjmuje uczennice bez różnicy wieku na dogodnych warunkach, kurs roczny. Po ukończeniu wydaje dyplomy, wykład praktyczny przez specjalistów, sumienny, ceny przystępne.

W szkole mojej wyrabia się kwiaty różnej dobroci od najwycześniejszych do najgustowniejszych, ubieram koszce, wianki na obrazy i lustra, wieńce pogrzebowe, bukiety, doniczki, palmy pokojowe; przyjmuję i urządzam różne dekoracje w zakresie kwiatarstwa wchodzące, przyjmuję różne materiały do wycinania na różne wzorki kwiatów. Szkoła zaopatrzona w różne maszyny i przybory do kwiatów, duży wybór różnych liści gatunków i kolorów wawsze na składzie.

745

Polecając się łaskawej pamięci
Z poważaniem **W. P. Poszepczyński.**

Placze, Kostyummy, Suknie
wykonane w pracowni sukien
Przejazd 48, (II-ie piętro) „**Stanisławy**”
odznaczają się szykiem i elegancją.
Pracownia otwarta do godziny 8-iej wieczorem.

Niezrównanej dobroci higieniczna zaprawa do froterowania podłóg i posadzek pod nazwą

„**A.—Z.**”

Stanisława Fizera do nabycia w większych składach aptecznych. 3133

JASNEJ SŁONCA
ZAPRAWA do PODŁÓG bez SZCZOTEK
NADA PIĘKNYTRWAŁY POLYSK
PRZEBSTAWICIEL ŁÓDŹ: D. MARCUS, CEBELNIANA 49

1623

Najstarsza i najlepsza **PASTA** do obtuwia

„**BOTALINA**” nagrodzona na Wystawie Rzemieśln.-Przemysłowej w Łodzi
Wielkim złotym medalem.

Skład na Łódź u **W. BRZYŚKO**, Lutomiarska nr. 18.

.. Trykotowa bielizna oryginalna d-ra Egera ..

Halki. - Bluzki. - Serdaki włóczkowe. - Ubranka.
Switry. - Czapki sportowe. - Rękawiczki wełnia-
ne, zamszowe, angielskie. - Paltociki. - Sukienki.
Zakieciiki dziecinne.

A. SPODENKIEWICZ

Konstantynowska № 26. — Telefonu 5.37. — Konstantynowska № 26.

Materyały

zimowe

w dużym wyborze po
przystępnych cenach są
zawsze na składzie

G. A. RESTEL & Co
SKŁAD SUKIEN 3195
100 ul. PIOTRKOWSKA 100

Syfilitykom, Podagrykom, Reumatykom, Artretykom

w chorobach przemiany materii
skórnych, narządów brzusznych,
jako to: hemoroidy, przekrwienia
wątroby etc. zalecamy przepro-
wadzić

Acheńską kurację w domu.

Acheńską sól kąpielową i
"do użytku we-
wnętrznego, w orygin. opakow.
(z różową banderolą i podpis
Prof. Dr. Stallschmidta)
sprzedają apteki i składy.

Miliony ludzi wyleczonych!!!

To nie szumna reklama, gdyż od
1.000 przeszło lat znane wszech-
światowej sławy Acheńskie źródła
siarczane ordynują w powyższych
cierpieniach powagi lekarskie
na całej kuli ziemskiej.

Acheńskie Tow. natural-
nych produktów źródła-
nych w Akwizgranie.

Reprezentant: M. Niedźwiedz,
Warszawa, Graniczna 6. 2687

BONY

francuzkie z dobrymi świadec-
twami potrzebne zaraz. Biuro
pośrednictwa pracy Witolda Wa-
gnera Kalisz, ulica Grodzka
№ 1. 4134

Nauczycielka,

znająca dobrze polski, rosyjski, niemiec-
ki (obowiązkowo) i muzykę oraz drugą,
któraby mogła przygotować dziewczyn-
kę do drugiej klasy szkoły Handlowej,
potrzebna zaraz. Oferty z życiorysem i
wymaganiami. Biuro pośrednictwa pracy
Witolda Wagnera Kalisz, ulica Grodz-
ka № 1. 4135

ZARZĄDZAJĄCA pracownią konfe-
kcyjną, rutynowana, ze świadectwa-
mi, która już zajmowała podobne stano-
wisko, potrzebna zaraz. Wiek 28 — 40
lat. Oferty z życiorysem i wymaganiami
wraz z kopiami świadectw składać w
BIURO POŚREDNICTWA PRACY
WITOLDA WAGNERA w KALISZU, UL. GRODZ-
KA № 1. 4138

Kucharze

żonaci i samotni z dobrymi swia-
dectwami potrzebni zaraz i pó-
źniej. Biuro pośrednictwa pracy
Witolda Wagnera Kalisz, ul.
Grodzka № 1. 4132

KRAWIEC MĘSKI

Maryan Wierzbicki

w Łodzi ul. Główna № 9 blisko Piotrkowskiej. Poleca
się Sz. Publiczności jako wszechstronnie i gruntownie wy-
kwalifik. fachowiec, z długoletnią praktyką, w pierwszo-
rzędnych zakładach warszawskich i zagranicznych, o czym
zaświadczyć może stosunkowo dość liczna klientela.
Obstalunki wykonywa z własnych i powierzonych materya-
łów, po cenach bardzo przystępnych. 3217

W nowo-otworzonym składzie futer pod firmą

L. Tarnowski

mieszczącym się przy ulicy Piotrkowskiej pod № 81,
vis a vis LOUVRU

można po bardzo przystępnej cenie nabyć wszelkiego ro-
dzaju FUTRA jakoteż MUFKI, KOŁNIERZE I ZAKIETY

Usługa rzetelna. 2765 Ceny stałe.

Wyższa szkoła kroju i szycia

„Józefiny”

Nagrodzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie—złotym medalem,
w Belgii—srebrnym i dyplomami uznania.

Łódź, Piotrkowska 34.

Kursy wyższe i niższe. Metoda kroju podług systemu francuskiego
i angielskiego. Gruntowna nauka pasowania, mierzenia i upinania.
Dla początkujących przygotowawczy kurs szycia. Przy szkole duża
pracownia sukien, gdzie uczennice nabierają wprawy i gustu. Po zło-
żeniu egzaminu w Cechu uczennice otrzymują patenty cechowe lub
świadectwa prywatne. Kursy wieczorowe dla pracujących pod os-
bistym kierunkiem właścicielki. 3456

Na miejscu duży wybór manekinów.

Pierwsza Łódzka chrześcijańska

Elektryczna Fabryka Cukrów

Nagrodzona Wielkim Srebrnym Medalem na wystawie Rzemieślni-
czo-Przemysłowej w Łodzi

T. Dąbrowski i S-ka

w Łodzi Widzewska 104

Poleca swe wyborowe wyroby codziennieswieże

3501

„Cherry brandy“
„Jajkoniak“
„Nalewka wiśniowa 00“

poleca:

M. Łuba, dystylarnia parowa

Łódź, Nowy Rynek № 5, telefon 11-55.

B. PATZEROWA

Łódź Mikołajewska 31. Tel. 24—10.

poleca:

wyborowe masło, śmietaną, kefir, powi-
dła, miód, kompoty, chleb wiejski
żytni i pszenny i drób.

Ceny umiarkowane.

Ceny umiarkowane.

Zarząd Łódzkiej Rzeźni Miejskiej

poleca:

Skóry wołowe, krowie, cielęce, końskie suche i solone. Łój i szmalec topiony, do celów tech-
nicznych. Krew siszona na nawozy sztuczne. Maczkę mięso-kostną na karm dla ryb, drobiu
i trzody. Włosień tapicerski dezynfekowany w kilku wyborowych jakościach i kolorach. Łódź
sztuczny po 15 kop. pud na miejscu bez odstawy.

445

Inżynierska № 1, tel. 46.